

Vad hände i himlen 1844?

En enkel men djup utläggning av vad som hände i den himmelska helgedomen 1844. Läs här hur Clifford Goldstein övervann sina tvivel när det gäller profetian om de 2300 dagarna i Dan 8:14. Dessutom ger han uttömmande svar på kritiska frågor som ibland riktas mot domen i himlen.

av CLIFFORD GOLDSTEIN

Svensk Copyright © CW-förlag - (CW-förlag är en förkortning av Urban Carlsson, Slussfors och Lennart Wiberg, Kinna.)

Originallet "1844 Made Simple" utgiven på engelska av Pacific Press Publishing Association © 1988

Översättning av Charles Axelsson ISBN 91-631-3418-7

Innehåll

DEL ETT: 1844 ENKELT FÖRKLARAT	2
INLEDNING	2
DOMEN - EFTER ÅR 31 E KR.....	6
DEN GRUNDLÄGGANDE PROFETIAN - DANIEL 2.....	8
DEN UNDERSÖKANDE DOMEN - DANIEL 7	10
DOMEN DETSAMMA SOM HELGEDOMENS RENING - DANIEL 8	16
1844 E KR FASTSTÄLLS - DANIEL 9	23
DEL TVÅ	31
SVAR PÅ INVÄNDNINGAR.....	31
RENAD - AFTNAR OCH MORGNAR - DET ALLRAHELIGASTE.....	35
DAG/ÅR-PRINCIPEN.....	40
DEL TRE	43
VARFÖR DEN UNDERSÖKANDE DOMEN?	43
VAD BETYDER DOMEN FÖR OSS?.....	47

Bibeltexter som inte särskilt anges källan till är direkt översatta från den engelska texten och är från King James Version (KJV), 1611.

Del ett: 1844 enkelt förklarat

Inledning

Jag kommer aldrig att glömma hur spännande det var att komma ut ur mörkret från agnosticisism, skepticisism — t o m spiritisism — till ljuset i de tre änglarnas budskap. Herren lyfte mig från synd och död, från den likgiltighet och tomhet, som ett liv utan Gud består av. Han lyfte mig inte bara upp till kunskap om Jesus, utan också till adventisism, till sanningen för vår tid, till den viktigaste rörelsen sedan den protestantiska reformationen.

Ändå stod det inte rätt till i Sion. Jag anslöt mig till adventisismen i en tid av oro, rykesspridning och uppror. I min nyfödda oskuld passerade det mesta obemärkt. Som ett sorglöst litet barn, var jag omedveten om livets bittra läxor.

Jag hade bara varit adventist i tre månader när en vän berättade för mig om en SDA-professor på västkusten som förnekade 1844 och den undersökande domen.

”Vem bryr sig om det?” svarade jag.

Jag hade sett diagrammen och läst om 1844. Jag trodde på dem eftersom Ellen White trodde det. Jag trodde det hon trodde. Men vem brydde sig om 1844? Det enda jag talade om det första halvåret som adventist var ändå vilddjurets märke. Jag berättade om vilddjurets märke för alla. Jag t o m skrev om vilddjurets märke. 1844? — det verkade ovidkommande.

I början av 1981 kom jag för första gången till en adventistförsamling. Här var det mer än oväsen och bråk om 1844 och helgedomen. Här skrek man mot varandra! Man diskuterade vid frukost, lunch och middag, och mellan måltiderna. Trots att jag inte förstod vad det handlade om, visste jag en sak — *ingenting kunde rubba mig*.

Men medlemmarna konfronterade mig med frågor: Hur kan du få ut 1844 och en undersökande dom från Daniel 8:14? Hur vet du att dag/år principen gäller, och varför tillämpa den på de 2300 dagarna? Hur förenar du Daniel 8 och 9? Varför finns det ingen språklig anknytning mellan orden för *rena* (som bara KJV använder) i Dan 8, och *rena* i 3 Mos 16 som har en annan hebreisk rot? Hur vet du att de 2300 aftnarna och morgnarna i Daniel 8 är 2300 dagar och inte i stället är 1150 dagar som åtminstone en översättning har? Ser du inte hur hebreerbrevet placerar Kristus i den andra avdelningen långt före 1844? Är det inte Antiokus Epifanus som är det lilla hornet i Dan 8? Och förresten, vet du egentligen hur mycket Ellen White kopierade?

Jag hade inget svar, och de jag förväntade mig skulle ha det — hade det inte heller! Överallt angrep man lärorna, eller gav åtminstone uttryck för tvivel på dem. Jag kände mig som doktorn i en TV-film jag sett som barn. Rymdvarelser hade kommit ned till en stad och tagit över folkets hjärnor. Trots att folket såg ut och talade som om inget hänt, behärskades de av rymdvarelserna. Doktors familj, vänner och nästan hela staden styrdes av främlingarna. Vart doktorn än vände sig så var de ”omvända”. Han visste inte vem han kunde lita på och vart han skulle vända sig. Han var den ende som hade kommit undan.

Men jag kom inte undan! Jag blev en av dem. Jag trodde inte längre på 1844 och den undersökande domen. Jag kunde bara inte få ut det av Bibeln, och konsekvensen av den slutsatsen fick mig att vackla! Tills då hade jag inte insett hur mycket vårt budskap är kopplat till 1844. Omedelbart vittrade min tro på adventisternas budskap sönder.

Den första som absolut måste förkastas var Ellen White. Om inte 1844 är bibliskt, hamnar Ellen White i samma kategori som Mary Baker, och Eddy och Joseph Smith.

Jag ifrågasatte den adventistiska tanken om kvarlevans församling. Om inte 1844 var bibliskt, var inte heller församlingen det.

Jag började fundera över om lagen var så viktig egentligen, och särskilt sabbaten.

Jag började t o m ifrågasätta vilddjurets märke!

Var hela min erfarenhet med Gud också något jag inbillat mig?

Jag utgjöt min själ i bön till Gud och vädjade om att få veta sanningen. Om detta budskap inte var sanning måste jag bort från det. Jag hade inte varit adventist så länge att församlingen betydde så mycket för mig. Dessutom hade jag aldrig gillat att vara vegetarian heller. Mina energiska strävanden efter sanningen hade lett mig till adventismen, men om sökandet ledde mig någon annanstans, då var jag beredd.

Jag återvände dit där jag börjat — 1844. Kunde jag inte finna det i Bibeln — utan Ellen Whites hjälp skulle jag packa mina väskor och återvända till Israel där jag bodde då jag först kom till tro på Jesus. Enkel logik sade mig att om 1844 inte var bibliskt så var adventismen en kult. (Vid den tiden hade Ellen White blivit lika auktoritativ för mig som *Dödsboken* är för en tibetan.)

Jag bad, studerade och begravde mig själv i min Bibel. Jag sökte efter att förstå sanningen, eftersom jag visste att hela min livsinriktning, kanske också mitt eviga liv, stod på spel. Och jag använde inte Ellen White.

Några få veckor senare var jag klar. Min slutsats var: *Om du använder Gamla Testamentet — inte Nya — så ska du finna lika mycket bevis för 1844 och den undersökande domen som du får för att Jesus av Nasaret är Messias!*

När jag tidigare läste Dan 8, kunde jag inte begripa hur någon kunde se domen där, men när jag nu ser på Dan 8 efter att ha studerat saken, kan jag inte begripa hur man inte kunde se den!

Jag hade plötsligt blivit född på nytt — *igen!* Tyngden av mitt tvivel och min osäkerhet lyftes av mig. Jag kände det som om jag hade blivit botad från en sjukdom. Jag var mer övertygad om adventismen än jag varit då jag först kom in i församlingen, och jag insåg hur svag min grund hade varit.

Omedelbart försvann alla tvivel på Ellen White. Jag tänkte: *”Visst kände den gamla damen exakt till vad hon talade om!”* Sedan dess har jag aldrig ifrågasatt Ellen White som profet. I stället har mitt förtroende för sanningen om 1844 tillåtit mig att se henne som den störste profeten av dem alla.

Min förståelse av 1844 gav mig en ny erfarenhet med Jesus, adventismen och profetians ande. Jag vet att denna församling är allt den gör anspråk på att vara och alla tvivel om lagen, sabbaten och allt det andra var utplånade.

Trots avfallet, trots vårt laodiceanska sjukdomstillstånd, trots skandaler och allt vad som händer inom samfundet, bevisar läran om 1844 bortom alla tvivel att Sjundedags Adventistförsamlingen är kvarlevan i Bibelns profetia, och att vårt budskap är sanningen för vår tid. 1844 och domen stadfäster och ger laga kraft åt adventismen — mer än tillståndet i döden, sabbaten och Jesu andra ankomst. Dessa senare läror accepteras av vissa andra, men adventisterna är ensamma om att ha sanningen om den undersökande domen som började 1844. Innan du ser sanningen i 1844 och inser att adventisterna är ensamma om att undervisa om den, kommer du aldrig att förstå vår kallelse, vårt syftemål och vår mission.

Jag tvingades lära mig budskapet — eller lämna det. För mig fanns det ingen medelväg. Hur tacksam är jag inte att samme Gud som förde mig från ateismen till tron på honom, som förde mig från alla världens religioner till kristendomen och från alla kyrkor inom kristendomen till adventismen — hur tacksam är jag inte att han också räddade mig från adventismens avfall.

Ändå märkte jag snart att nästan varje adventist jag mötte — gammal som ung, omvänd eller oomvänd, man eller kvinna, vit eller färgad, från öst eller väst, liberal eller konservativ — nästan ingen kunde komma fram till 1844 utifrån Bibeln. De flesta brydde sig inte heller om det! De tyckte inte det var viktigt.

Jag har stått framför församlingar på 300 medlemmar och frågat: ”Hur många av er kan hålla ett bibelstudium för någon om 1844 och den undersökande domen utan att använda

Ellen White?” Då och då kanske två eller tre kunde räcka upp handen. Men massan av de amerikanska adventisterna kunde inte ge ett upplysande studium om denna lära även om deras eviga öde hängde på det. Möjligheten finns att du som läser denna bok inte heller kan hålla ett studium om 1844, eller ge klara svar på de argument som finns emot det. Det är förmodligen årtal sedan du hörde en predikan över det eller läste om det.

Men du kan bli omvänd. Du kan bli en lojal tiondebetalande grönsaksätande adventist. Du kan bli en som håller bibelstudier och vinner själar, och bli en älskande adventist som är värd att älska. Men har du inte din grund i läran om 1844, eller åtminstone har en elementär förståelse av den, så är du illa rustad för nödens tid och sällningen. Hade jag mött nödens tid med den ytliga förståelsen av 1844 som jag hade, skulle jag ha svepts med som ett löv i en tornado.

Jag talar inte om detta som frälsning genom teologi. 1844, eller en förståelse av det, frälser oss inte. Men om 1844 inte är bibliskt så är vårt budskap falskt — och vi är en falsk församling som förkunnar ett lögnaktigt budskap och leder människor på villovägar. Antingen är 1844 sant och vi har sanningen, eller så är det falskt och vi sprider lögn omkring oss som vi fått i arv.

Kanske du aldrig har konfronterats med detta problem eller tänkt igenom det. Du kommer emellertid att få göra det en dag. Vi har blivit varnade för att *allt som kan bli sållat ska sållas* och som ett folk har vi inte ens börjat fatta vad den sällningen kan medföra. Förr eller senare kommer vår tro att bli prövad till bristningsgränsen. Allt vi tror på kommer att granskas i sömmarna. Vi måste kunna ge skäl för det hopp vi har, om vi vill ha något hopp att svara för.

Satan kommer att angripa oss från alla håll i sitt sökande efter en blotta. Han kommer att angripa varje svag punkt i sin strävan att få oss bort från denna sanning. Du kan vara säker på att 1844 kommer att bli den främsta angreppspunkten. Under förutsättning att du tror på budskapet kommer det att bli nog så svårt när du mister ditt arbete, ditt hem, och du inte längre kan handla mat. Men föreställ dig att du blir pressad och t o m hotad till livet samtidigt som du tvivlar på sanningen i adventbudskapet. Om någon kan rubba din tro på 1844, kommer du att tvivla på hela budskapet. Och om du tvivlar på budskapet, hur ska du då kunna stå fast?

Vem vill dö, eller ens lida för ett budskap som han tvivlar på? Vem vill tillåta sina barn att gå hungrande eller mista dem för en tro som de allvarligt ifrågasätter grunden för eller inte kan bevisa utifrån Bibeln? Du behöver inte vara en teolog, men människor går faktiskt förlorade av brist på kunskap. Vi kommer inte att ha några ursäkter för att vi inte förstår sanningen, eftersom alla dessa sanningar finns inom räckhåll.

Vår rörelses teologiska grundpelare, den undersökande domen som började 1844, är förpassad till ett krypin som en dammig relik på adventistfamiljens vind. Vi vet att den finns där — alla vet det — men ingen bekymrar sig för det. Vi vet inte vad vi ska ha 1844 till. Vi är inte heller säkra på vad det betyder eller om vi verkligen behöver det. Och vi är inte ens säkra på om det är så viktigt (vilket bristen på predikningar, artiklar och böcker om det visar). Ändå är det så att om det försvinner, försvinner också adventismen. Hur listig är inte djävulen som fått oss att sätta vår mest grundläggande lära åt sidan. Han vet att när han en gång har ryckt bort den från oss, kommer vi att falla och krossas. Han väntar på det rätta tillfället att få bort så många adventister han kan från den.

Detta är inte teorier eller spekulationer. Jag talar av egen erfarenhet. Jag vet vad som kommer att hända dem som inte är grundfasta i detta budskap, eftersom det hände mig — under oerhört gynnsammare förhållanden än dem som församlingen snart kommer att möta. Ingen hotade mig med döden, ekonomisk bojkott eller fängelse på grund av min tro. Ändå var jag nära att överge den.

Nu har jag sett hur mycket tillit, styrka, säkerhet och förståelse som denna tro har gett mig. Undervisningen om 1844 ger en obestridlig försäkran om att adventismen är sanningen

för vår tid, vilket visas av att fienden har gått så långt för att förringa den — och av att jag grips av vånda över hans uppenbara framgång.

År 1986 gjorde jag en serie kassettband åt American Cassette Ministry med titeln ”1844 Made Simple”. Jag använde material från de bästa teologerna inom adventismen — människor som hade gjort hackmat av de flesta, om inte alla, argument som finns mot 1844. Emellertid har de flesta adventister aldrig hört talas om deras arbete eller böcker, och än mindre läst dem. Förutom det är materialet djup teologi, och många av oss sitter hellre framför TVn än studerar vårt budskap. Jag tog deras material (mest från band 1, 2 och 3 ur *Daniel and Revelation Committee Series*), förenklade det och har hållit seminarier i församlingar och vid konferenser.

Denna bok är baserad på dessa kassettband. Den har blivit skriven för att presentera läran om 1844 med den undersökande domen på det klaraste och enklast möjliga sätt, i tron att en förståelse av denna lära är avgörande för att vårt folk ska bli beredda att möta den kommande krisen.

Boken är uppdelad i tre avsnitt. Det första innehåller studiet om hur vi får fram årtalet ur Bibeln. Det andra besvarar många av de argument som används mot den undersökande domen. Det tredje avsnittet besvarar frågan: Vad innebär egentligen den undersökande domen?

Slutligen. Jag använder inte Ellen White. Några hävdar att Ellen White inte var någon teolog, och därför inte är lämplig för teologi. Jag antar att hon i ordets klassiska betydelse inte var teolog — *hon var en profet!* och jag skulle hellre ta emot ett ord från en profet än från vilken teolog som helst, när som helst. Ändå får vi inte grunda vår förståelse av 1844 på henne. Använd inte Ellen White för att få en fast tro på Bibeln. Bli fast förankrad i Bibeln, så kommer du att få en fast tro på henne. Basera 1844 på Bibeln, så kommer du att vara orubblig beträffande Ellen White. Använder du henne som grund för 1844, så kommer båda att bli krossade.

Det vet jag av erfarenhet.

Domen – efter år 31 e Kr

Inträffade den undersökande domen år 31 e Kr eller senare? Svaret på den frågan avgör om adventismen har något existensberättigande. Om domen, som vissa inom våra led har påstått, inträffade år 31 e Kr — då Kristus for upp och satte sig ”på Guds högra sida” i himlen — då är läran om den undersökande domen som började 1844 inget annat än vad våra motståndare har påstått i över hundra år, ett hopkokat påfund av misslyckade milleriter som måste rädda ansiktet och slingra sig ur den stora besvikelsen.

Inträffade domen år 31 e Kr? Läs följande texter:

”Han har fastställt en dag när han skall döma världen med rättfärdighet genom den man han har förordnat till det, och han har gett alla människor försäkran om det, i det att han har låtit honom uppstå från de döda.” – Apg 17:31.

”Han talade om rättfärdighet, återhållsamhet och den kommande domen.” – Apg 24:25.

”Gud skall döma det fördolda hos människor genom Jesus Kristus, enligt det evangelium jag förkunnar.” – Rom 2:16.

”Varför dömer du din broder? eller varför nedvärderar du din broder? Vi skall ju alla stå inför Kristi domstol. Det är skrivet: Så sant jag lever, säger Herren, alla knän skall böja sig inför mig, och varje mun skall erkänna Gud. Var och en av oss skall alltså göra räkenskap för sig själv inför Gud.” – Rom 14:10–12.

”Herren skall döma sitt folk.” – Hebr 10:30.

Dessa texter har några saker gemensamt. Det första och tydligaste är att de kommer från Nya testamentet: Hebreerbrevet, Apostlagärningarna och Romarebrevet.

De berättar också om domen. Men var i tiden placerar de domen? I gången tid, eller i framtiden? ”Herren skall döma sitt folk.” ”Vi skall alla stå inför Kristi domstol.” Tydligt hänvisar dessa texter till samma dom i framtiden och några handlar direkt om en dom av Guds folk.

Vad har vi nu kommit fram till? Nytestamentliga texter där några hänvisar till en *framtida* dom av *de kristna*. Och eftersom Nya testamentets böcker skrevs ned tio till trettio år efter korset, och på grund av att texterna utpekar en dom som inträffar efter att de blev skrivna, måste domen uppenbarligen inträffa någon gång efter år 31 e Kr.

Trots att det inte verkar märkvärdigt är det avgörande — eftersom den springande punkten i den villolära som underminerar adventismen är att den placerar domen vid korset. Emellertid visar dessa texter villfarelsen i att placera *domen av de troende* år 31 e Kr. Då texterna inte anger något datum, visar de i vart fall att det inte var år 31 e Kr.

Men hur är det med det som Jesus sade: ”Nu går en dom över denna värld”. Joh 12:31. Detta sade han med hänvisning till sin förestående död? Anger inte dessa ord att domen inträffade vid korset?

På ett sätt inträffade en dom vid Jesu död. Här hade Guds fläckfrie Son kommit ned till denna jord i mänskligt kött och utgjutit hela himlens kärlek över mänskligheten, bara för att bli föraktad och förkastad av den. Världen fördömdes på grund av Jesu död. Ja, i den betydelsen inträffade en dom vid korset – men inte en *undersökande* dom.

Bibeln talar om olika typer av domar. Jorden kom under en dom efter Adams synd, och Syndafloden var en annan dom över mänskligheten. Det gamla Israel ställdes inför en mångfald domar. Människor kommer att stå inför en dom när Jesus kommer tillbaka till jorden, och vi kommer att vara inblandade i en dom under tusen år då vi ”skall döma änglar”. 1 Kor 6:3. Till slut kommer det att bli en verkställande dom då de ogudaktiga kommer att förintas för evigt. ”Och var och en som inte fanns skriven i livets bok blev kastad i den brinnande sjön.” – Upp 20:15.

Men vilken sorts dom hänvisade några av texterna till som citerades ovan? Paulus sade att ”vi skall alla stå inför Kristi domstol”. Paulus inbegrep sig själv i den domen, och han var en troende. Vem skrev han till? Till andra troende. Alla dessa skulle tillsammans med Paulus bli dömda av Gud. Det framgår klart att ”Herren skall döma sitt folk”.

Men när ska de troende dömas? Enligt de få texter vi nyligen har läst, kommer de troende att ställas inför någon sorts dom, och den domen kommer att ske någon gång efter år 31 e Kr. Det är den domen som adventisterna hänvisar till som den undersökande domen.

Den grundläggande profetian - Daniel 2

Även om vi kan se att domen av Guds folk inträffar efter år 31 e Kr, har vi ännu långt kvar till att kunna bestämma den till 1844. För att göra det ska vi gå till Daniel 2.

De flesta adventister känner till Daniel 2. Kung Nebukadnessar hade en dröm, men kunde inte komma ihåg den när han vaknade och än mindre tyda den. Spåmännen, stjärntydarna, trollkarlarna och kaldéerna erbjöd sig att tolka drömmen bara kungen berättade den för dem. Emellertid begärde kungen inte bara att de skulle uttyda den utan också berätta innehållet. Men kaldéerna förklarade: ”Det finns ingen människa på jorden, som kan meddela konungen det som han vill veta. Aldrig har ju heller någon konung, hur stor och mäktig han än var, begärt sådant som detta av någon magiker, eller astrolog eller kaldé.” Dan 2:10.

Rasande tänkte kungen göra sig av med hela hopen, inklusive Daniel. Strax fick emellertid kungen det svar han sökte. Svaret gavs till Daniel i en ”syn om natten”, och han återgav den för kungen.

Drömmen handlade förstås om den stora ”bildstoden”. Huvudet var av guld, bröstet och armarna av silver, buken och höfterna av koppar, benen av järn, och fötterna av delvis järn och delvis lera. Slutligen blev en enorm ”sten lösriveren ... som träffade bildstoden på fötterna av järn och lera, och krossade dem.

Då blev på en gång alltsammans krossat; järnet, leran, kopparn, silvret och guld, och det blev som agnar på en tröskloge om sommaren, och vinden förde bort det så man inte mer kunde finna något spår av den. Men av stenen som hade krossat bildstoden blev ett ”stort berg som uppfyllde hela jorden.” Daniel 2:34, 35.

Sedan uttydde Daniel drömmen. Han berättade för kungen att huvudet av guld representerade hans babyloniska rike. Efter det skulle det uppstå ett annat rike (silver), och ännu ett annat rike (koppar), och så ytterligare ett rike (järn). Järnriket ska delas (järn och lera) i mindre riket som ”inte skall hålla ihop med varandra, lika litet som järn kan förbinda sig med lera.” Dan 2:43. Stenen som blev ”lösriveren utan människohänder” är det rike som Gud kommer att upprätta, och det ska bestå för evigt.

Vi vet att det första riket var Babylon. Daniel säger att det var det. Historien upplyser oss om att nästa rike var Medien-Persien. Det tredje riket var Grekland, och järnriket var Rom. Järnet och leran som var blandat representerar de europeiska nationer som det romerska imperiet blev uppdelat i (någon har tolkat järnet och leran som försöken att förena stat och kyrka, vilket i sanning har skett under största delen av den europeiska historien). Dessa riket kom till makten i precis denna ordning — trots att Daniel profeterade om dem flera hundra år innan det inträffade. Det rike Gud upprättar kommer efter Jesu återkomst.

Daniel 2 ser alltså ut så här:

Guld	Babylon
Silver	Medien-Persien
Koppar	Grekland
Järn	Kejsarliga Rom
Järn/lera	Europa
Stenen	Kristi andra ankomst

Två viktiga saker måste vi lägga märke till här. Den första är att Daniel 2 utgör den grundläggande ramen för resten av apokalypsens (ändens tids) profetior som vi ska studera i Daniels bok. Med andra ord fullständigar de övriga profetiorna om ändens tid innehållet i Daniel 2. Daniel 2 är fundamentet. De övriga profetiorna fyller i med detaljer som ingår i den tidsram Daniel 2 presenterar, vilken börjar med Babylon och slutar med Kristi andra ankomst.

Nationerna som beskrivs i de andra kapitlen är, som vi kommer att se, desamma som beskrivs i Daniel 2.

Den andra viktiga punkten handlar om de olika metallerna i drömmen: Babylon—guld, Medien-Persien—silver, Grekland—koppar och Rom—järn. Varje rike som kommer efter föregående har sin egen karaktäristiska metall. Romarriket, som symboliseras av järnet, sträcker sig emellertid ända fram till ändens tid. Det romerska järnet uppstår omedelbart efter Grekland, och fortsätter vidare i tiden tills det blandas med lera. Emellertid är det fortfarande järn, bara i en annan form. "... benen av järn, och fötterna av delvis järn och delvis lera" (v 33). Poängen är att järnet, som är en symbol på Rom, sträcker sig från slutet av det grekiska väldet tills stenen krossar alltsammans vid Jesu andra ankomst. Till en början bestod benen av rent järn, men fick sedan en inblandning av lera. Ändå är det fortfarande järn. Betydelsen av detta ska vi komma till senare.

Låt oss göra en återblick:

Vi har sett att domen över Guds folk inträffar någon gång *efter* år 31 e Kr.

Daniel 2, med sina riken som avlöser varandra — Babylon, Medien-Persien, Grekland, och Rom (i två faser), kommer före Jesu andra ankomst och utgör den profetiska ramen för resten av de historiska ändtidsprofetiorna i Daniels bok.

Till slut har vi sett att det romerska järnriket, vilket uppstod efter det grekiska väldet, sträcker sig ända ned till tidens slut, trots att det delvis förändrar sig.

Den undersökande domen - Daniel 7

Vilket kapitel i Daniels bok ger mest information om den undersökande domen?

De flesta skulle svara Daniel 8. Där har vi den avgörande texten: ”Han sade till mig: ’Två tusen tre hundra dagar, sedan skall helgedomen renas.’” – Dan 8:14.

Ändå är det inte rätt svar. Trots att Daniel 8 ger oss viktig information, är detta skriftställe avgörande enbart för att det anger det nödvändiga året för domen. Faktum är att den mesta informationen om den undersökande domen finns i Daniel 7. Om vi enbart hade Daniel 7 kunde vi ändå bevisa den undersökande domen och ge en ungefärlig tidpunkt för den till de troende.

Daniel 7 är en upprepning av Daniel 2, med den skillnaden att flera detaljer tillkommer. En natt får Daniel en syn i det sjunde kapitlet. Synen handlar om fyra stora vilddjur som stiger upp ur havet. Det första vilddjuret liknade ett lejon, det andra en björn, och det tredje en panter som hade fyra vingar och fyra huvuden. Det fjärde vilddjuret var ”övermåttan förskräckligt, fruktansvärt och starkt; det hade stora tänder av järn, det uppslukade och krossade, och vad som blev kvar trampade det under fötterna; det var olikt alla de förra djuren och hade tio horn.” Dan 7:4–7.

Vad är detta för vilddjur? I förklaringen av synen får Daniel veta att de representerar fyra kungar, eller riket, som kommer att uppstå och att ”det fjärde djuret betyder att ett fjärde rike skall uppstå på jorden”. Dan 7:23. Det första vilddjuret — lejonet — vet vi var Babylon. Det andra — björnen — symboliserade Medien-Persien. Att det ”det reste upp sin ena sida” visar att en av dessa två nationer i imperiet var dominant. De ”tre revben” som det hade ”i sitt gap, mellan tänderna” anses vara Lydien, Babylon och Egypten — de tre nationer som besegrades av den Medien-Persiska makten. Pantern representerar nästa stora världsimperium som var Grekland, under Alexander den Store. Det fjärde vilddjuret är förstas det sista stora imperiet, Rom.

Under århundraden har en mängd bibelforskare, både judar och kristna, varit eniga om exakt denna ordning av de nationer som symboliseras av vilddjuren. Tolkningen *är inte* enbart adventistisk.

Lägg märke till att profetian i Daniel 7 är en parallell till Daniel 2. Daniel 7 ger fler detaljer än Daniel 2, som är den grundläggande ramen för resten av de profetiska parallellerna som vi ska studera.

Både Daniel 2 och 7 lägger tyngdpunkten på det fjärde riket. Och trots att det fjärde riket i de två kapitlen illustreras med olika symboler — liknar de varandra. Det första är förstas att de är det fjärde riket i ordningen i båda synerna. Båda uppstår efter det grekiska väldet. Båda beskrivs som ”starka”. Dan 2:40; 7:7. Båda beskrivs med ordet ”järn”. Dan 2:40; 7:7, 19. Båda krossar andra makter. Dan 2:40; 7:19, 23. Och båda uppdelas i flera ”kungar”, eller ”riken”. Dan 2:41, 44; 7:24. Beskrivningarna visar tydligt att det är samma makt.

I Daniel 7 uppstår emellertid en annorlunda makt. Men denna makt är inte skild från det fjärde vilddjuret, det kejsarliga Rom. Det växer nämligen upp direkt på det fjärde vilddjuret, mitt bland dess tio horn. Denna makt är det ”lilla hornet”. ”Men under det att jag betraktade hornen, fick jag se hur ett annat horn sköt upp mellan dem, ett litet, för vilket tre av de förra hornen blev bortstötta; och se det hornet hade ögon lika människoögon, och en mun som talade stora ord.” – Dan 7:8.

Detta lilla horn som växte upp på det fjärde vilddjuret omnämns ännu en gång när Daniel ville ha en förklaring ”... angående de tio hornen på dess huvud, och angående det nya hornet, det som sedan sköt upp, och för vilket tre andra föll av, det hornet som hade ögon, och en mun som talade stora ord, det som var större att skåda än de övriga, det hornet som jag också hade sett föra krig mot de heliga och blev dem övermäktiga.” Dan 7:20, 21.

Några verser senare ges en förklaring av det fjärde vilddjuret med det lilla hornet:

”Det fjärde djuret betyder att ett fjärde rike skall uppstå på jorden, ett som är olikt alla de andra rikena. Det skall uppsluka hela jorden och förtrampa och krossa den. Och de tio hornen betyda att tio konungar skall uppstå i det riket; och efter dem skall uppstå en annan, som skall vara olik de förra, och som skall slå ned tre konungar.

Och denne skall upphäva sitt tal mot den Högste och föröda den Högstes heliga; han skall sätta sig i sinnet att förändra heliga tider och lagar; och de skall givas i hans hand under en tid, och tider, och en halv tid.” – Dan 7:23–25.

I Daniel 2 såg vi att järnmakten uppstod efter det grekiska väldet och trots att det fick en inblandning av lera, var det fortfarande järn och bestod till ändens tid. Det var fortfarande samma makt. I Daniel 7 har vi ett separat vilddjur för Babylon, ett separat vilddjur för Medien-Persien, ett separat vilddjur för Grekland, och ett separat vilddjur för Rom. Det lilla hornet är en del av det fjärde vilddjuret, som uppstod strax efter det grekiska väldet. Trots det fortsätter det fjärde djuret till tidens ände, men då som det lilla hornet. Poängen är att denna makt som uppstår efter Grekland i Daniel 2, liksom i Daniel 7, består till ändens tid, trots att det ändrar sin framtoning. Betydelsen av detta kommer att visa sig i nästa kapitel.

Vi kan se att det fjärde vilddjuret, och det horn som växte ut på det, tar upp den centrala platsen i Daniel 7. Det har fått mera plats än alla de andra vilddjuren tillsammans. Men det lilla hornet har tom fått fler detaljer ensamt än något annat vilddjur, inklusive det fjärde vilddjuret. Det framgår tydligt att identifieringen av det lilla hornet har en avgörande betydelse.

I århundraden har bibelforskare, bortom allt tvivel, bevisat att det lilla hornet är en symbol för påvemakten. Och det har man gjort med goda skäl — bevisen stämmer in perfekt.

De flesta adventister känner till detta. (Det finns en mängd material om profetiorna.) Men låt oss göra en återblick utan att gå in på detaljer:

- För det första är det lilla hornet förlängningen av det kejsrerliga Rom. Och det är självfallet påvemakten som blev fortsättningen på det kejsrerliga Rom.
- Det lilla hornet sköt upp bland de tio barbarstammarna, vilka gjorde slut på det kejsrerliga Roms imperium. Påvemakten som uppstod bland de tio stammarna, ryckte bort tre av dem, precis som 7:24 säger att det skulle göra (det ”skall slå ned tre konungar”).
- Det lilla hornet beskrivs som att det var ”olikt” de andra hornen. Utan tvekan är påvemakten unik i jämförelse med barbarstammarna.
- Det lilla hornet skulle bli ”större” än de andra hornen. Påvemakten blev mycket större och starkare än barbarstammarna. Hur skulle det annars kunna ”rycka bort tre” av dem?
- Det lilla hornet skulle ”tala stora ord” och ”upphäva sitt tal mot den Högste”. Påvemaktens anspråk beträffande sin maktposition och uppgift är verkligen ”stora ord” mot Gud.
- Det lilla hornet skulle ”föra krig mot den Högstes heliga”. Historien visar hur många krig påvemakten har fört mot Guds folk.
- Denna makt ska ”sätta sig i sinnet att förändra heliga tider och lagar”. När jag först började studera denna profetia besökte jag en katolsk skola och frågade efter en katekes. Jag slog upp den och läste under rubriken de tio buden, och precis som jag fått veta, saknades det bud som förbjöd tillbedjan av avgudar. Tala om att förändra en lag! Självfallet känner också alla adventister till den mängd påvliga påståenden om förändringen av sabbatsdagen från lördag till söndag, som t.ex.: ”Över tusen år innan det fanns någon protestant, ändrade den katolska kyrkan dagen (för vila) från lördag till söndag, genom sitt gudomliga ämbete.” – *The Catholic Mirror*, september 23, 1893.

Det definitiva kännetecknet, och kanske det viktigaste, är att det också gavs en tidsprofetia som angav längden på påvemaktens verksamhet. De heliga skulle vara givna i hans hand under "en tid och tider och en halv tid". Dan 7:25. I beskrivningen av det lilla hornet förekommer den första tidsprofetian som syftar på ändens tid i Daniels bok.

"En tid och tider och en halv tid" är allmänt betraktat som tre och ett halvt år, av både judiska och kristna bibelforskare. En "tid" är det samma som ett år. "Tider" är två år, och "en halv tid" är ett halvt år. I Uppenbarelseboken 12:6, 14 är samma tidsperiod angiven om samma makt på två sätt. Förutom det sätt vi talat om här uttrycks den också som "ett tusen två hundra sextio dagar", eller 1260 dagar. I profetisk tid är tre och ett halvt år lika med 1260 dagar.

Daniel 7 uttrycker det lilla hornets maktperiod som tre och ett halvt år, eller 1260 dagar. Både adventister och andra har tillämpat dag/år principen på denna profetia. Jag ska inte närmare gå in på dag/år principen här, utan kommer att utveckla den i del två av denna bok. Där visar jag att dag/år principen inte bara är tillämplig, utan också att principen måste tillämpas i Daniel 7, 8 och 9 för att dessa profetior över huvudtaget ska bli meningsfulla.

Om vi tillämpar dag/år principen på de 1260 dagarna får vi lika många år, d v s 1260 år. Passar de in på påvemaktens maktperiod?

År 1698 studerade Drue Cressner, en brittisk bibelforskare, Daniel 7 och Uppenbarelseboken. Han drog slutsatsen att det lilla hornet syftade på påvemakten, och att dag/år principen måste tillämpas på denna profetia. Det betydde att något drastiskt skulle hända påvemakten omkring år 1800. Han skriver: "Vilddjurets tid tar slut omkring år 1800". LeRoy Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers*, band 2, s 595.

Vi vet att den sista arianska makten (ett av de bortstötta hornen), som härskade över Rom, förlorade makten där år 538. Därefter fick påvemakten fullständig makt över Rom. Exakt 1260 år senare, 1798, invaderade Napoleons general, Berthier, Rom och tog påven som fånge. Du kan läsa om detta i katolsk litteratur där påvens tillfångatagande beskrivs, och hur han dog som fånge i Frankrike. (Trots att påvemakten fick ett dödligt sår vet vi att den senare åter kommer att få makt. Daniel 7 täcker in tusentals år i ett dussin verser, och har därför inte plats för så många detaljer. Senare, särskilt i det 13:e kapitlet i Uppenbarelseboken, får vi en närmare inblick i vad som hände beträffande slutet av de 1260 dagarna och påvemaktens återupplivande.)

Drue Cressner tillämpade dag/år principen på påvemakten och förutsade att någonting skulle hända den "omkring år 1800"! *Hans förutsägelse är detsamma som om någon år 1888 skulle ha förutsagt vem som skulle bli president i Amerika 1988!*

Anledningen till att han fick så rätt var förstas att påvemakten så exakt passar in i profetian. Protestanter har under århundraden enstämmigt tillämpat denna profetia på påvemakten. Luther, Zwingli, Calvin, Melancton, och alla reformatorer under de följande tre århundradena tillämpade det lilla hornet i Daniel 7 på påvemakten. (För att få en snabb inblick i varför så få protestanter tillämpar denna profetia på påvemakten idag, kan ni läsa min lilla bok *Hands Across the Gulf*. Pacific Press, 1987.) Även före reformationen skrev Isaac Abravanel, en judisk bibelforskare som studerade Daniel 7, följande: "Jag har kommit till inre övertygelse om att det lilla hornet är påvens regering." LeRoy Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers*, band 2, s 228.

Så långt vi kan se följer Babylon, Medien-Persien, Grekland, det hedniska Rom och det påvliga Rom varandra i kronologisk ordning. Detta är den exakta ordningsföljden i Daniel 7:

- Babylon
- Medien-Persien
- Grekland
- det hedniska Rom
- det påvliga Rom

Men vad kommer *efter* det påvliga Rom i profetian?

”Men under det att jag betraktade hornen, fick jag se hur mellan dem ett annat horn sköt upp, ett litet, för vilket tre av de förra hornen blev bortstötta; och se det hornet hade ögon lika människoögon, och en mun som talade stora ord.

Medan jag ännu såg härpå, blev troner framsatta, och en som var gammal satte sig ned. Hans kläder var snövita, och håret på hans huvud liknade ren ull; hans tron liknade eldslågor, och hjulen därpå var som flammande eld. En flod av eld strömmade ut från honom; hans tjänare var tusen gånger tusen och tio tusen gånger tio tusen, och de stod där till hans tjänst. Så satte man sig ned till doms, och böcker blev öppnade. [...]

Åt denne gavs välde och ära och rike, och alla folk och stammar och tungomål måste tjäna honom. Hans välde är ett evigt välde, som inte skall tas ifrån honom, och hans rike skall inte förstöras.” – Dan 7:8–14.

Vers 8 beskriver det lilla hornets makt. Men vad kommer omedelbart efter detta i vers 9 och 10? ”Troner” sattes fram och ”den gamle av dagar” kom, vilken vi känner igen som Gud. Vi ser också flammande eld och ”tusen gånger tusen och tio tusen gånger tio tusen” som stod inför Gud, och slutligen, ”böcker blev öppnade”. Detta skildrar verkligen en rättegång i himlen!

Läs noga verserna 8 till 10 en gång till! Visst ser vi en sorts gudomlig rättegångsscen, och av beskrivningen att döma pågår rättegången uppenbarligen i himlen.

Vad följer efter denna domsscen? Gud upprättar sitt rike — ett rike som ”skall inte förstöras”. Vers 14. När upprättar Gud till slut sitt rike? Vid Jesu andra ankomst.

Se särskilt på hur händelserna följer på varandra i dessa verser. Detta är den avgörande sekvensen. Först har vi det lilla hornet (som i alla tre textsammanhangen växer ut från det fjärde vilddjuret), därefter hålls en rättegångsscen i himlen och till sist upprättar Gud sitt rike.

Det lilla hornet. Domen i himlen. Gud upprättar sitt rike. Läs dessa verser åter och återigen tills du kan se denna ordningsföljd. Du måste förstå det.

Denna ordningsföljd är så viktig att den återupprepas i detta kapitel.

”... det hornet som jag också hade sett [påvemakten] föra krig mot de heliga och bli dem övermäktigt, till dess att den gamle kom och rätt blev skipad åt den högstes heliga [domen], **och tiden var inne, då de heliga fick ta riket [Guds rike] i besittning.**” – Dan 7:21, 22.

Återigen är det samma kronologiska ordning: det lilla hornet (påvemakten), domen och Guds rike.

Ordningsföljden är så viktig att den tom ytterligare en tredje gång upprepas i samma kapitel:

”Och denne skall tala stora ord mot den Högste och föröda den Högstes heliga; han skall sätta sig i sinnet att förändra heliga tider och lagar; och de skall givas i hans hand under en tid, och tider, och en halv tid.

Men dom skall bli hållen, och hans välde skall tas ifrån honom och fördärvas och förgöras i grund.

Men rike och välde och storhet, utöver alla riken under himmelen, skall givas åt den Högstes heligas folk. Dess rike skall vara ett evigt rike, och alla välden skall tjäna och lyda det.” – Dan 7:25–27.

Här ser vi en beskrivning av det lilla hornets makt, som upphör vid slutet av den första profetian om ändens tid i Daniel, vilken skildrar en fas av detta lilla horns makt. Efter det lilla hornet kommer domen. Och till slut upprättar Gud sitt rike.

Denna ordningsföljd i Daniel 7, ser ut så här:

1. Det påvliga Rom (det lilla hornet)

2. Domen
3. Upprättandet av Guds rike

Låt oss se hela den kronologiska ordningsföljden i 7:e kapitlet, parallellt med det 2:a kapitlet:

Daniel 2	Daniel 7
Babylon	Babylon
Medien-Persien	Medien-Persien
Grekland	Grekland
Det hedniska Rom	Det hedniska Rom
Det påvliga Rom	Det påvliga Rom
	Domen i himlen
Guds rike	Guds rike

Från denna uppställning kan vi se att allt som händer i Daniel 2 och 7 är kronologiskt. Vad är det som gör att denna ordning visar att domen sker i himlen?

Det första var Babylon. Efter Babylon kom Medien-Persien. Efter Medien-Persien kom Grekland. Efter Grekland kom Rom — det hedniska och det påvliga. *Efter det hedniska och påvliga Rom kom domen. Och till slut upprättade Gud sitt rike.*

Det framkommer klart att domen inträffar efter det lilla hornets makt, som skildras i profetians ”tid och tider och en halv tid” i Daniel 7 — den första tidsprofetian i boken som sträcker sig till ändens tid. Men när upphörde det lilla hornets maktperiod?

Babylons välde varade fram till år 539 f Kr. *Efter Babylon kom Medien-Persien som innehade makten fram till år 331 f Kr, och därefter kom Grekland som regerade till år 168 f Kr, då det hedniska och påvliga Rom tog vid. Den andra fasen av Roms maktperiod slutade år 1798 e Kr. Efter romarrikets andra fas — efter 1798 e Kr — kommer domsscenen i himlen!*

Ser du denna poäng? Efter Babylon (–539 f Kr) kom Medien-Persien. Efter Medien-Persien (–331 f Kr) kom Grekland. Efter Grekland (–168 f Kr) kom Rom. Efter Rom (–1798 e Kr) kom domen i himlen. Och efter domen i himlen upprättar Gud sitt rike!

Babylon (–539 f Kr)
 Medien-Persien (–331 f Kr)
 Grekland (–168 f Kr)
 Kejsarliga/Påvliga Rom (–1798 e Kr)
 Domen i himlen
 Guds rike

För att understryka upprepar jag detta ännu en gång. Efter tidsprofetian; ”tid och tider och en halv tid” om det lilla hornet som slutade 1798, har vi en domsscen i himlen. Domen måste därför inträffa *efter* 1798!

Utifrån enbart Daniel 7 kan vi se att domen i himlen inträffar efter 1798, men *före* Jesu andra ankomst. Och detta passar in på vår förståelse av den undersökande domen som började 1844, eller vad som vi ibland kallar ”domen före ankomsten”. Det stämmer faktiskt perfekt.

Vilka är berörda av denna dom? I vers 22 läste vi att ”rätt blev skipad åt den Högstes heliga”. Andra versioner skriver att domen hålls för de heligas ”räkning”, eller till de heligas ”fördel”. Det är uppenbart att de heliga är bland dem som döms. Hur kan domen annars ges för de heligas räkning, eller fördel? De är involverade. Men hur? De kan inte utföra domen eftersom de ännu inte är i himlen (Kristus har inte återvänt ännu). I denna boks första kapitel såg vi att Guds folk kommer att bli dömda någon gång efter år 31 e Kr (domen i Daniel 7 är enig i det). Vi ser också att denna dom är till deras fördel, och som ett resultat av domen får

de ta Guds rike i besittning. Det ser ut som om de själva blir dömda inför universums åskådare. Och att resultatet av deras dom blir till deras fördel.

Låter det bekant? En rättegång i himlen för de troende, inför universums invånare, vilken inträffar nära ändens tid, efter 1798. Det innebär självfallet att denna scen beskriver den undersökande domen.

Vad har vi lärt oss hittills? Jo, att:

1. Domen av Guds folk inträffar efter 31 e Kr
2. Domen av Guds folk inträffar efter 1798 e Kr
3. Domen av Guds folk sker före Jesu andra ankomst

Men även om 1798 ligger nära 1844 måste vi fortsätta vårt sökande efter bevis för det. Daniel 8 och 9 kommer att uppnå det målet.

Domen detsamma som helgedomens rening - Daniel 8

I Daniel 8 kommer vi att se en upprepning av Daniel 7, trots att vissa detaljer från Daniel 7 inte finns med. Scenariot är likartat i båda kapitlen, utom att andra aspekter poängteras i Daniel 8.

Liksom Daniel 2 och 7 är Daniel 8 uppdelad i två huvuddelar; dels en profetisk syn, och dels en förklaring på synen. De första fjorton verserna handlar om en vädur (bagge), en getabock, ett litet horn, och reningen av helgedomen. Den återstående halvan av kapitlet — vers 15 till 27 — förklarar betydelsen av väduren, bocken och det lilla hornet. Reningen av helgedomen förklaras *däremot inte*.

Låt oss studera synen i Daniel 8.

”I konung Belsassars tredje regeringsår såg jag, Daniel, en syn, en som kom efter den jag förut hade sett.” – Dan 8:1.

Under den babyloniske kungen Belsassars regering fick Daniel en syn. Denna syn gavs således under Babylons tid. Vad såg Daniel?

”Och när jag lyfte upp mina ögon, fick jag se en vädur stå framför floden, och han hade två horn; och båda hornen var höga, men det ena var högre än det andra, och detta som var högre sköt sist upp. Jag såg väduren stöta med hornen västerut och norrut och söderut, och inget djur kunde stå emot honom, och ingen kunde rädda sig ur hans våld; han gjorde som han ville och blev stor.” – Dan 8:3, 4.

I synen såg Daniel en vädur med två horn. Denna vädur förflyttade sig åt tre olika väderstreck och inget djur kunde stoppa honom. Och väduren blev ”stor”.

Det första av synen handlar alltså om en vädur.

Vad kom sedan?

”Och när jag vidare gav akt, fick jag se en bock komma västerifrån och gå fram över hela jorden, dock utan att röra vid marken, och bocken hade ett ansenligt horn i pannan. Och han nalkades väduren med de båda hornen, den som jag hade sett stå framför floden, och sprang emot honom i väldig vrede.” – Dan 8:5, 6.

Daniel såg sedan en bock som anföll väduren.

”Jag såg honom komma ända in på väduren och störta över honom i förbittring, och han stötte mot väduren och krossade hans båda horn, så att väduren inte hade någon kraft att stå emot honom. Sedan slog han honom till marken och trampade på honom; och ingen fanns, som kunde rädda väduren ur hans våld. Därför växte sig getabocken mycket stor. Men när han hade blivit som starkast, brast det stora hornet sönder, och fyra andra ansenliga horn sköt upp i dess ställe, åt himmelens fyra väderstreck.” – Dan 8:7, 8.

Getabocken som hade ett ansenligt horn i pannan, förgjorde väduren som var före honom. Denna getabock blev ”mycket stor”, ändå bröts det stora hornet av senare, och fyra ”andra ansenliga” horn växte ut i stället.

Efter frånfället av getabockens horn, växte andra makter ut åt himlens fyra väderstreck.

”Och från ett av dem [väderstrecken] gick ut ett nytt horn, i begynnelsen litet, och det växte övermåttan söderut och österut och åt det härliga landet till.

Och det växte ända upp till himmelens härskara och kastade några av denna härskara, av stjärnorna, ned till marken och trampade på dem. Ja, till och med mot härskarornas furste företog han sig stora ting, och genom honom togs det dagliga offret bort, och hans helgedoms boning slogs ned.

Och en härskara blev honom given mot det dagliga offret, på grund av överträdelse. Och det slår sanningen ned till jorden och lyckas väl i vad det företager sig.” – Dan 8:9–12.

Efter getabocken, uppträder det lilla hornet. Det växte åt olika håll utmed jorden, och sedan växte det uppåt, ”ända upp till himmelens härskara”. Det slog ned sanningen till marken och blev ”övermåttan” stort.

Hittills har Daniel sett en vädur, en getabock, och därefter det lilla hornet.

Det som händer sedan i synen är att han hör två heliga män tala. Den ene frågar den andre om allt som Daniel hade sett:

”Sedan hörde jag en av de heliga tala, och en annan helig frågade denne som talade: – Hur lång tid avser synen om det dagliga offret, och om överträdelsen som kommer åstad förödelse, och om förtramandet av både helgedom och härskara?

Då svarade han mig: – Två tusen tre hundra aftnar och morgnar; därefter skall helgedomen renas.” – Dan 8:13, 14.

Synen slutar med att helgedomen renas! Det är det sista som händer i Daniels syn. Tiden anges för reningen av helgedomen, men därefter tar synen slut. Det som är viktigt här är att synen slutar med att helgedomen renas.

Daniels syn kan därför ställas upp så här:

Vädur

Getabock

Litet horn

Helgedom renas

Läs Daniel 8:1–14 *upprepade gånger* tills du kan se ordningsföljden: *vädur, getabock, litet horn, helgedomen renas*. Detta måste du förstå.

Den första halvan av Daniel 8 gav synen, och den andra halvan förklarar den. I Daniel 8:15–18 uppmanas ängeln Gabriel — ”uttyd synen för denne”. Gabriel säger: ”Giv akt härpå, du människoson; ty synen syftar på ändens tid.” Lägga märke till att Gabriel säger att ”synen syftar på ändens tid” — en poäng som är så viktig att han upprepar samma sak en gång till i vers 19. ”Därefter sade han: – Se, jag vill kungöra för dig vad som skall ske, när det lider mot slutet med vreden; ty på ändens tid syftar detta.”

Vilka var dessa djur?

”Väduren som du såg, han med de två hornen, betyder Mediens och Persiens konungar.” vers 20.

Har vi inte stött på det riket förut? Var det inte bröstet och armarna av silver i Daniel 2 och björnen i Daniel 7? Här är det igen, symboliserat av en vädur. Du behöver inte ta någons ord på det, eller gå till världshistorien. Bibeln säger det själv till oss!

Lägg märke till några få paralleller mellan Medien-Persiens björn i Daniel 7 och Medien-Persiens vädur i Daniel 8. Båda djuren var asymmetriska: björnen reste upp sin ena sida (7:5); vilket motsvarar att hornen var olika stora, ett var högre än det andra (8:3). Björnen hade också tre revben mellan tänderna. De anses vara Lydien, Babylon och Egypten — tre nationer som Medien-Persien krossade. Väduren i Daniel 8 drar ut och erövrar i tre riktningar: västerut (Babylon), söderut (Egypten), och norrut (Lydien).

Men en logisk fråga följer nu: Vart har Babylon tagit vägen? Babylon förekommer i Daniel 2 och 7, men hur är det med 8? Trots att synen i Daniel 8 ges under Babyloniens regeringstid, är inte denna nation omnämnd i profetian. En vanlig förklaring är att det var vid slutet av sin makt när synen i Daniel 8 blev given. Eftersom nationen snart skulle lämna världsarenan, behövdes den inte omnämnas mer. Trots att detta svar har en viss giltighet, finns det ett bättre svar, som jag ska gå in på det i nästa kapitel.

Hur som helst började synen i Daniel 8 med en vädur, vilken är en symbol för det Medien-Persiska imperiet. Vad betyder getabocken som kom efter?

Gabriel säger: ”Men bocken är Greklands konung, och det stora hornet i hans panna är den förste konungen. Men att det brast sönder, och att fyra andra uppstod i dess ställe, det betyder att fyra riken skall uppstå av hans folk, dock inte jämlika med honom i kraft.” Dan 8:21, 22.

Grekland!

Har vi inte stött på det riket förut? Var det inte kopparn på bildstoden i Daniel 2, och pantern i Daniel 7? Den förste kungen är utan tvivel Alexander den Store, som förde grekiska imperiet till sin höjdpunkt. De fyra kungarna är Alexanders fyra generaler som delade upp imperiet mellan varandra efter Alexanders död (”brast sönder”). Återigen behöver ingen spekulera över vilket riket är. Bibeln själv namnger det för oss!

Lägg också märke till parallellerna mellan getabocken i Daniel 8 och pantern i Daniel 7. Båda efterträder Medien-Persien. Pantern hade fyra vingar (7:6), medan getabocken ”flög” över jorden utan att röra vid marken (8:5). Pantern hade också fyra huvuden (7:6), medan getabocken fick fyra nya horn efter att det stora brutits av (8:8).

Väduren representerade alltså Medien-Persien, och getabocken representerade Grekland. Men vad betyder det lilla hornet som kom sedan?

”Och vid slutet av deras välde [de fyra generalerna, eller hornen i Alexanders delade imperium], när överträdarna har fyllt sitt mått, skall en våldsamt och arglistig konung uppstå; han skall bli stor i kraft, men inte genom sin egen kraft, och han skall komma åstad så stort fördärv, att man måste förundra sig; och han skall lyckas väl och få fullborda sitt uppsåt. Ja, han skall fördärva många, och jämväl de heligas folk.

Däriigenom att han är så klok, skall han lyckas så väl med sitt svek; han skall föresätta sig stora ting, oförtänt skall han fördärva många: Ja, mot furstarnas furste skall han sätta sig upp; men utan människohand skall han då vara krossad.” – Dan 8:23–25.

Naturligtvis representerar det lilla hornet den fruktansvärda makt som kom fram efter att det grekiska väldet hade brutit samman. Detta var den segerrika makt som förgjorde Guds folk. Innan vi identifierar denna makt (som vi redan känner till) skall vi lägga märke till att väduren som symboliserade Medien-Persien beskrevs som ”stor” (8:4). Getabocken beskrevs som ”mycket stor” (8:8). Likväl beskrivs det lilla hornets makt som ”övermåttan stor” (8:9). Vilken nation den än beskriver var den större än de två tidigare makterna.

Efter Medien-Persien och Grekland i Daniel 2 följde nästa makt som var Rom, och det representeras av den hårdaste metallen av alla, järn. Här läggs det mer vikt vid det hedniskt politiska Rom än det påvligt religiösa. Efter Medien-Persien och Grekland i Daniel 7 kom det kejsarligen och påvliga Rom, symboliserat av det förskräckligaste av alla djur. I Daniel 8 uppenbarade sig en makt efter Medien-Persien och Grekland, en som var större än någon av de två förra.

Den makten måste förstås vara Rom!

Vi såg tidigare i Daniel 2, att olika metaller representerade rikena där: guld för Babylon, silver för Medien-Persien, och koppar för Grekland. Sedan såg vi en annan metall för Rom, järn. Järnet som började efter Grekland (i benen), fortsatte vidare i fötterna, trots att fötterna fick en inblandning av lera — fram till ändens tid, då Gud ska upprätta sitt rike. Detta understryker att Rom avlöste Grekland och fortsätter till ändens tid, men den sista delen i en andra fas.

I Daniel 7 såg vi olika vilddjur som representerade rikena, inklusive det fjärde odjuret — som symboliserade det kejsarligen Rom. Ändå var det lilla hornet — påvemakten — en del av det fjärde vilddjuret. Det var inte ett separat rike. Det fjärde vilddjuret, liksom järnet i Daniel 2, efterträdde det grekiska riket och pågår till ändens tid, men i en annan skepnad.

Samma princip gäller för det lilla hornets makt i Daniel 8. Det uppstod efter det grekiska väldet (8:23), och likväl pågår det till ändens tid, då det ska utplånas ”utan människohand” — på samma sätt som stenen, vilken representerade Guds rike, blev lösriver ”utan

människohand” — en symbol för gudomligt ingripande. På samma sätt som makterna i de tidigare parallellprofetiorna, uppstår detta lilla horn efter det grekiska väldet, och fortsätter till ändens tid.

Detta lilla horn symboliserar alltså både det kejsrerliga Rom och påvliga Rom. Eftersom det kejsrerliga Rom avlöste det grekiska väldet pågår påvemaktens fas till ändens tid. De olika faserna är lite svårare att se i Daniel 8 än i de tidigare kapitlen, men de finns där. Både Dr William Shea från Biblical Research Institute vid Generalkonferensen, och Dr Gerhard Hasel från Andrew University Seminaries har, i *Daniel and Revelation Committee Series*, band 2, skrivit om det lilla hornets kejsrerliga och påvliga faser i Daniel 8.

Utan att gå in på detaljer här, visar de hur de första verserna beskriver det lilla hornets horisontella expansion då det utbreder sig över jordens yta (8:9). Denna horisontella fasen, tror de, handlar om den kejsrerliga fasen av Rom när det utbredde sitt imperium i världens länder. De följande verserna beskriver däremot den religiösa erövringen då det lilla hornet upphöjer sig vertikalt, mot himlen — mot ”furstarnas Furste” och helgedomen i himlen. Det beskriver den påvliga fasen av Rom då det med sitt religiösa system bemäktigar sig privilegier som endast tillhör Gud. Det lilla hornet har således två faser, den horisontala (kejsrerliga) utbredningen över jorden, och ett vertikalt angrepp (påvemakten). Vi ska se närmare på detta i den andra delen av denna bok.

Den viktiga poängen här är att det lilla hornet, vilket kommer efter väduren och getabocken, symboliserar Rom i dess två faser, den kejsrerliga och påvliga. Emellertid läggs tyngdpunkten här, liksom i Daniel 7, på den påvliga fasen.

Observera några paralleller mellan det lilla hornet i Daniel 7 och det lilla hornet i Daniel 8, vilka verkligen bevisar att det handlar om samma makt.

1. Båda beskrivs med samma symbol, ett horn.
2. Båda är förföljande makter. Se 7:21, 25; 8:10, 24.
3. Båda upphöjer sig själva och är hädiska. Se 7:8, 20, 25; 8:10, 11, 25.
4. Båda angriper Guds folk. Se 7:25; 8:24.
5. Bådas verksamhet avgränsas inom profetiska tidsramar. Se 7:25; 8:13, 14.
6. Bådas tid sträcker sig till ändens tid. Se 7:25, 26; 8:17, 19.
7. Båda utplånas på ett övernaturligt sätt. Se 7:11, 26; 8:25.

Detta visar klart att det lilla hornet i Daniel 8 är Rom.

I tolkningen av Daniel 8 har vi hittills sett att väduren är Medien-Persien, getabocken Grekland, och det lilla hornet Rom. Ordningen är följande:

Medien-Persien (vädur)
Grekland (bock)
Rom (litet horn)

Efter det lilla hornet, i synen, kom helgedomens rening. I förklaringen av synen åtföljs också det lilla hornet av en hänvisning till helgedomens rening.

”Och synen om aftnarna och morgnarna, som det talades om här är sanning, göm därför synen, eftersom den syftar på en avlägsen framtid.

Och jag Daniel förlorade min kraft och blev sjuk en tid. Därefter stod jag upp och utförde min tjänst för kungen, och jag var förundrad över synen, men ingen förstod den.” – Dan 8:26, 27. Därmed slutar Daniel 8.

Vid första anblicken ser inte dessa verser ut att ha göra med helgedomens rening i vers 14. Emellertid är den bokstavliga återgivningen av Daniel 8:14: ”Intill 2300 *aftnar och morgnar*, sedan skall helgedomen renas”. Därför hänvisar ”... synen om aftnarna och morgnarna” i vers 26 till att helgedomen ska bli renad. I förklaringen av synen, precis som i själva synen, kommer hänvisningen till helgedomens rening *efter* Rom. Den del av synen som

har med helgedomens rening att göra, förklaras emellertid inte eftersom Daniel 8 avslutas med att Daniel inte förstod det. Då allt annat i Daniel 8 (väduren, bocken, det lilla hornet) blev tydligt förklarat, är det självklart att det var den del som handlade om reningen av helgedomen — synen om aftnarna och morgnarna, som han inte förstod. Uppenbarligen förstod han allt annat.

Poängen är att förklaringen av synen gavs i exakt samma ordning som själva synen hade.

Synen i Daniel 8	Förklaringen av synen
Väduren (v 3, 4)	Medien-Persien (v 20)
Getabocken (v 5–8)	Grekland (v 21)
Lilla hornet (v 9–12)	Kejsrerliga/Påvliga Rom (v 23–25)
”Intill två tusen tre hundra aftnar och morgnar, sedan skall helgedomen renas” (v 14)	”... synen om aftnarna och morgnarna ... [inte förklarat] är sanning” (v 26)

I Daniel 7 förekommer tre nationer — Medien-Persien, Grekland och Rom — efter varandra och åtföljs av domen i himlen. I Daniel 8 förekommer dessa tre nationer (Medien-Persien, Grekland, Rom) — i samma ordningsföljd som i Daniel 7 — men de åtföljs av helgedomens rening i himlen. På samma sätt som vilddjuren förekommer i parallell ordning i de två synerna och representerar samma makter, förekommer domen i Daniel 7 parallellt med reningen av helgedomen i Daniel 8, och bevisar att det är samma händelse!

Daniel 7	Daniel 8
Babylon (lejon)	_____
Medien-Persien (björn)	Medien-Persien (vädur)
Grekland (panter)	Grekland (getabock)
Det hedniska Rom (det fjärde vilddjuret)	Det hedniska Rom (hornets politiska utbredning)
Det påvliga Rom (det lilla hornet)	Det påvliga Rom (hornets religiösa utbredning)
Domen i himlen	Helgedomen renas
Gud upprättar sitt rike	_____

Björnen (Medien-Persien) i Daniel 7 är en parallell till väduren (Medien-Persien) i Daniel 8, eftersom de handlar om samma sak.

Pantern (Grekland) i Daniel 7 är en parallell till getabocken (Grekland) i Daniel 8, eftersom de handlar om samma sak.

Det fjärde vilddjuret och dess lilla horn (Rom) i Daniel 7 är en parallell med det lilla hornet (Rom) i Daniel 8, eftersom de handlar om samma sak.

Och domen i Daniel 7 är en parallell med reningen av helgedomen i Daniel 8, eftersom de handlar om samma sak! Domen och reningen av helgedomen är synonyma som uppträder efter Rom i båda profetiorna!

Studera dessa två kapitel tills du klart kan se parallellerna mellan domen i Daniel 7 och reningen av helgedomen i Daniel 8. Detta är den avgörande punkten!

Dessa paralleller bevisar ensamt att domen och reningen av helgedomen är samma händelse, men finns det fler bevis? Förutom parallellernas motsvarighet i de båda profetiska uppställningarna, delar de föregående makterna också vissa likheter. Uppvisar även begreppet domen och helgedomen likheter?

Naturligtvis! Helgedomens rening i det gamla förbundet var den årliga domsdagen. I tusentals år, från den tid tabernaklet upprestes i öknen till idag, har judarna firat reningen av

helgedomen (Yom Kippur) — Försoningsdagen — som den stora domsdagen. Rannsakelse, omvändelse och bekännelse av synd är det väsentliga för Yom Kippur, Försoningsdagen.

Studera följande citat från en gammal judisk källa beträffande försoningsdagen, då helgedomen blev renad:

”Gud satte sig på sin *tron* för att *döma* världen, på samma gång domare, försvarare, sakkunnig och vittne. Böcker med uppteckningar öppnades där varje människas signatur fanns skriven. Det blåstes i den väldiga trumpeteten och en stilla, svag röst hördes; änglarna bävade och sade att detta är *domens dag*: eftersom hans tjänare inte är rena inför Gud. Som en fåraherde inspekterar sin hjord, och låter dem alla passera inför sig med hjälp av staven, så låter Gud varje levande själ ställas inför honom för att fastställa och begränsa varje skapelses liv, och bestämma dess slutliga öde ... På Försoningsdagen blir det *beseglat* vem som skall leva och vem som skall dö.” – *Jewish Encyclopedia*, ”Day of Atonement”.

Trots att den adventistiska förståelsen av den undersökande domen inte är *exakt* lika denna redovisning är den likartad. Tror vi inte också att domens tid innefattar böcker som innehåller folkets namn, och är ett tillfälle då frågan om liv eller död beslutas? Lägg dessutom märke till hur denna redovisning har likartade föreställningar om rättegångsscenen i Daniel 7 som illustration av den undersökande domen. Båda talar om Gud, eller som Daniel 7:22 uttrycker det, ”den gamle av dagar”. Båda nämner troner. Denna redovisning talar om ”böcker med uppteckningar öppnades”, och Daniel 7 berättar om ”böcker” som öppnas. Båda handlar om domen. Se Dan 7:10, 22, 26. Båda har änglar som är inblandade i domsscenen. Daniel 7 handlar om någon sorts slutgiltig summering, och denna redovisning gör det uppenbarligen också.

I judiskt tänkande är Försoningsdagen den sista möjligheten för en person att omvända sig från synd. Rabbinen Yechiel Eckstein beskriver Yom Kippur som ”vårt sista tillfälle att komma inför Gud och bönfälla om en barmhärtig dom”. *Jews and Judaism*, s 125 (Word Books, Waco, Texas, 1848).

På Försoningsdagen hälsade judarna varandra med en hebreisk fras som egentligen betyder ”Må du bli förseglad i Livets Bok för evigt”.

På mitt kontor har jag en bönebok för Försoningsdagen. Den är full av böner som rättrogna judar bad under den högheliga Försoningsdagen. Vad bad de under denna tid? ”Rättfärdiga oss i domen ... tysta åklagaren (Satan), och låt försvararen ta över hans plats ... och som en följd av hans försvar, tillkännage att jag har fått förlåtelse ... utplåna folkets överträdelser, de som har blivit frälsta [Israel] ... Han, den gamle av dagar, sitter som domare ... Med välsignelse, nåd och styrka må vi kommas ihåg och beseglas i Livets Bok av Dig.”

Beseglas! Livets bok! Sista tillfället till omvändelse! Vem som ska leva och vem som ska dö! Domens dag! Böcker med uppgifter! Försvara oss i domen! Tysta åklagaren! Utplåna överträdelserna!

Denna föreställning om Försoningsdagen stämmer exakt med vad adventisterna i årtal har undervisat beträffande den undersökande domen. Inte undra på att domen i Daniel 7 och reningen av helgedomen uppträder parallellt. De är samma företeelse.

Vi såg också i vår studie av Daniel 7 att Medien-Persien upphörde år 331 f Kr. Om det tog slut år 331 f Kr i Daniel 7 måste samma makt ha upphört vid samma tid i Daniel 8 — d v s år 331 f Kr. Därefter kom Grekland som miste sin makt år 168 f Kr i Daniel 7. Naturligtvis upphörde Grekland år 168 f Kr i Daniel 8 också. Efter det Grekiska väldet kom Rom som i Daniel 7 skildras fram till 1798 e Kr. Självfallet härskade den romerska makten fram till 1798 e Kr i Daniel 8 också. Efter 1798 i Daniel 7 kommer domen i himlen, vilket är detsamma som helgedomens rening i Daniel 8. Båda dessa händelser — domen och reningen av helgedomen — som uppträder efter den sista romerska fasen — måste inträffa efter 1798.

Eftersom domen i himlen inträffar efter 1798, måste faktiskt reningen av helgedomen göra det också. Uppenbarligen börjar de vid samma tid eftersom de är synonymer. Därför inträffar helgedomens rening efter 1798!

Observera följande uppställning:

Daniel 7	Daniel 8
Babylon (lejon)	_____
Medien-Persien (björn)	Medien-Persien (vädur)
Grekland (panter)	Grekland (getabock)
Rom (vilddjur/horn)	Rom (litet horn)
Domen i himlen	Helgedomens rening

Efter Medien-Persien (–331 f Kr) kom Grekland. Efter Grekland (–168 f Kr) kom Rom. Efter den sista romerska fasen (–1798 e Kr) blir helgedomen renad!

Vi fick veta att synen syftade på ”tidens ände”, och helgedomens rening inträffar i slutet av synen. Den enda helgedom som det kan hänvisas till här är naturligtvis helgedomen i himlen (så levande beskriven i Hebreerbrevet), eftersom ingen annan helgedom existerar. Den sista helgedomen förstördes mer än 1700 år innan den sista romerska fasens dödssår 1798, och reningen måste äga rum efter den tiden.

Det är intressant att lägga märke till att århundraden innan adventismen fanns, trodde judarna på en helgedom i himlen. Talmud, Midrash, och andra äldre judiska källor talade om ”den himmelska helgedomen” och ”templet i himlen”. De tror också att Mikael var Översteprästen som tjänstgör i den himmelska helgedomen, och går i förbön för Guds folks räkning mot djävulens anklagelser! *Jewish Encyclopedia* ”Angeology” säger: ”Rabbinerna talar om Mikael (Metatron) som den himmelska härskarans befälhavare, och översteprästen vilken erbjuder offer i templet där ovan.” I en gammal judisk källa står det: ”Mikael och Samael [Satan] står inför den Gudomlige. Satan anklagar Israel, medan Mikael understryker dess företräden.” – *Midrash Rabbah on Exodus*, Soncino ed. band 1, s 222.

Studera noggrant de parallella händelserna i Daniel 7 och 8. Läs upprepade gånger igenom kapitlen tills du ser att makterna i Daniel 7 och 8 följs åt, och att domen i Daniel 7 och reningen av helgedomen i Daniel 8 är synonymer, som måste inträffa efter 1798.

Låt oss göra en tillbakablick:

1. Domen av Guds folk sker efter korset och före den andra ankomsten.
2. Domen av Guds folk framställs i Daniel 7 som en händelse vilken inträffar efter 1798.
3. Domen av Guds folk i Daniel 7 inträffar parallellt med helgedomens rening i Daniel 8. De är samma händelser.
4. Helgedomens rening måste därför ske efter 1798.

Vi har nu kommit närmare den specifika tiden för reningen av helgedomen i Daniel 8, och konstaterat att den inträffar efter år 1798. Trots att vi kommit närmare 1844 genom Daniel 7 och 8, har vi ännu inte kommit ända fram till det exakta året med hjälp av dessa kapitel.

Men det kommer vi att göra i Daniel 9.

1844 e Kr fastställs - Daniel 9

Innan vi tar itu med Daniel 9, så kom ihåg att Daniel 2 bestod av en profetisk syn med en fullständig förklaring. Även Daniel 7 bestod av en profetisk syn med en fullständig förklaring, men Daniel 8 bestod av en profetisk syn med bara en *delvis* förklaring av synen. Väduren, getabocken, och det lilla hornet förklarades till fullo. Det enda som inte förklarades var de 2300 aftnarna och morgnarna beträffande helgedomens rening.

Daniel 9 däremot, har ingen syn utan bara en förklaring som ges i slutet på kapitlet.

Vi har således Daniel 2 — en syn med en fullständig förklaring; Daniel 7 — en syn med en fullständig förklaring; Daniel 8 — en syn men bara en delvis förklaring, och Daniel 9 — enbart en förklaring.

Vad förklarar Daniel 9 ?

Det mesta av Daniel 9 består av Daniels bön för Israels befrielse. Bönen är bekännelse, ånger och anrop om förlåtelse: ”Ack Herre du store och fruktansvärde Gud, du som håller förbund och bevarar nåd mot dem som älska dig och håller dina bud! Vi har syndat och begått missgärningar och varit ogudaktiga och gjort uppror, vi har vikit av ifrån dina bud och rätter” (v 4, 5.) Bönen är en anhållan till Gud att låta sin ”vrede och förtörnelse vända sig ifrån din stad Jerusalem, ditt heliga berg” (v 16).

Det som är viktigt här är att Daniel *inte* ber om någon förklaring. Inte på något ställe frågar han Gud varför fångenskapen drabbade Israel. Daniel visste varför allt detta hade hänt och att på grund av ”våra synder och ... våra fäders missgärningar har Jerusalem och ditt folk blivit till smälek för alla som bo omkring oss” (v 16).

Han bad inte om några svar i bönen och han sökte ingen förklaring. Sist vi såg att Daniel inte förstod var i slutet av Daniel 8, och det gällde synen om helgedomens rening.

Vad hände sedan?

”... medan jag alltså ännu så talade i min bön, kom Gabriel till mig i flygande hast, den man som jag förut hade sett i min syn; och det var vid tiden för aftnonffret” (v 21).

Vem var det som kom? Gabriel. Förra gången vi såg Gabriel var i Daniel 8. Daniel hänvisar faktiskt bakåt till synen då han hade sett Gabriel, och där någon hade sagt: ”Gabriel, uttyd synen för denne.” – Daniel 8:16. Emellertid hade inte Gabriel gett en fullständig förklaring i Daniel 8.

Hazon, mareh

Här är det till stor hjälp att ta en snabb titt på hebreiskan. I Daniel 8 används två olika ord för syn som har blivit översatta till samma ord, d v s *syn*. De två orden är *hazon* och *mareh*.

”I konung Belsassars tredje regeringsår såg jag, Daniel, en syn [*hazon*], en som kom efter den jag förut hade sett.” Dan 8:1. Nästa vers fortsätter: ”Då jag nu i denna syn [*hazon*] såg till...” Ordet *hazon* inbegriper hela synen i Daniel 8.

Men när Daniel särskilt hänvisar till den del som handlar om de 2300 dagarna och helgedomens rening, använder han ett *annat* ord för *syn*.

”Och synen [*mareh*] om aftnarna och morgnarna, som det talades om här är sanning ... och jag var förundrad över synen [*mareh*], men ingen förstod den.” – Dan 8:26, 27.

Ordet *mareh* kommer från den hebreiska roten *ra'ah*, som betyder ”att se”. Ibland har det blivit översatt med *framträdande*.

Hur som helst används två olika ord för syn i Daniel 8 — *hazon* täcker in hela synen i kapitlet, och *mareh* hänvisar specifikt till de 2300 dagarna. Dessa två ord uppträder också i Daniel 9.

”... medan jag alltså ännu så talade i min bön, kom Gabriel till mig i flygande hast, den man som jag förut hade sett i min syn [*hazon*]... Han undervisade mig och talade till mig och sade: — Daniel, jag har *nu* begivit mig hit för att ge dig förmåga att förstå.” – Dan 9:21, 22.

Här hänvisar Daniel bakåt till Gabriel, ängeln som han hade sett i *hazon*, eller hela synen i Daniel 8. Kom ihåg att Daniel aldrig bad om ”förmåga att förstå”. Senast han behövde förstå var beträffande de 2300 dagarna i Daniel 8. Och nu, i Daniel 9, fick han löfte om ”förmåga att förstå”.

Lägg nu märke till den specifika del i Daniel 8 som Gabriel hänvisar till i följande vers: ”Redan när du började be, utgick befallning, och jag har kommit för att ge dig besked, ty du är högt benådad. Så förstå nu innehållet och ge akt på synen [*mareh*].” – Dan 9:23.

Vilken *mareh*! Uppenbarligen *mareh* om de 2300 dagarna som han inte förstod i föregående kapitel. Det kan inte vara något annat än en hänvisning till *mareh* om de 2300 dagarna. Vi har samma ängel som förklarade synen i Daniel 8, vilken Daniel själv hänvisar tillbaka till när Gabriel uppträder. Sedan lovar Gabriel att ge Daniel förståelse beträffande *mareh*, och det enda som Daniel inte förstod var *mareh* om de 2300 dagarna. Därefter hänvisar ängeln särskilt tillbaka till *mareh* och säger till Daniel att ”förstå ... och ge akt på” den.

Det står helt klart att Gabriel har kommit för att ge en förklaring av de 2300 dagarna från förra kapitlet.

Utöver det, vad är *mareh* i Daniel 8:14 för sorts profetia? ”Intill två tusen tre hundra dagar, sedan skall helgedomen renas.” Det är en *tidsprofetia*.

Vad talar Gabriel om efter att han hade hänvisat Daniel bakåt till profetian om de 2300 dagarna i Daniel 9?

”Sjuttio veckor är bestämda över ditt folk” (v 24). Sjuttio veckor? Vilken typ av profetia är detta? Självklart likadan som *mareh*, vilken det hänvisas till. Det är också en *tidsprofetia*!

Det finns även annat som binder samman de två kapitlen. Vi kommer att se mer på dem i del två av denna bok. Det som är avgörande nu är att se om Daniel 9 verkligen är en förklaring av de 2300 dagarna — *mareh* i Daniel 8, det som inte Gabriel hade förklarat tidigare.

Låt oss nu se på själva förklaringen. Den första meningen börjar med: ”Sjuttio veckor är bestämda över ditt folk.” De som opponerar sig mot vårt budskap menar att ”bestämda” är en korrekt översättning. Adventister gör gällande att rotordet här, *chatak*, bokstavligen betyder ”skära av”, och att de sjuttio veckorna därför är avskurna från de 2300 dagarna. Denna översättning är alltså helt korrekt.

Tyvärr förekommer inte ordet *chatak* på något annat ställe i Bibeln, så vi har inget att jämföra med. Andra vanliga ord för *bestämd* eller *bestämda* finns, men av någon anledning använder inte Daniel dem. I stället väljer han ut detta mer svårförståeliga ord.

Trots att *chatak* inte förekommer på något annat ställe i Bibeln, uppträder det på en mängd ställen i *Mishna*, en judisk bibelkommentar som utarbetades under de första århundradena e Kr. Trots att inte hebreiskan i *Mishna* är identisk med hebreiskan i Bibeln så finns det stora likheter. Av de tolv gånger verbet *chatak* förekommer — handlar tio om *styckning* av djur enligt matföreskrifterna. Av de nitton gånger det används som substantiv, förekommer det endast en gång i betydelsen bestämmelse. I de övriga arton fallen används det i betydelsen ”det som är avskuret”.

Strongs Concordance anger att roten betyder ”att stycka av”. Writings översättning har uttryckt det ”skära av”. Genesisus, författaren till en hebreisk ordbok som blivit standard, definierar ordet som ”att stycka av”. Stocius *Calddeo-Rabbinic* lexikon definierar ordet som ”att stycka, att hugga i bitar, att skära, ingravera, att skära bort”. Den tidigaste versionen av *Vulgata* och *Septuaginta* definierar verbet som ”skära av”. Theodotians grekiska version av

Daniel återger ordet med "avstycka". Även flera andra översättningar återger ordet med "avstycka". Men du har nog förstått — "avstycka" eller "avskära" är en korrekt översättning.

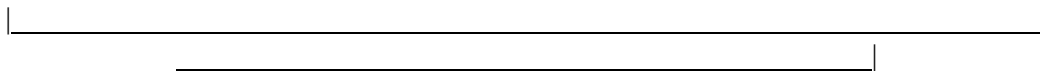
Tidsprofetian om de sjuttio veckorna är alltså "avstyckad". Men något som är avstyckat måste förstas vara avstyckat ifrån något annat. Och den enda möjliga den kan vara avstyckad ifrån är den större tidsprofetian om 2300 dagarna i det tidigare kapitlet, vilket Gabriel hänvisade Daniel tillbaka till.

Låt oss ta en snabb titt på profetian om de sjuttio veckorna. Mycket har blivit skrivet om denna inom adventismen, och alla bör känna till den.

"Sjuttio veckor är [avstyckade] över ditt folk, och över din heliga stad, innan en gräns sättes för överträdelsen och synderna får en ände och missgärningen blir försonad och en evig rättfärdighet framställd, och innan syn och profetia beseglas och en höghelig helgedom blir smord." – Dan 9:24.

Förklaringen börjar med en period av sjuttio veckor som Israel har fått för att genomföra vissa mål. Här tillämpar vi också dag/år principen. Lite längre fram ska jag visa varför dag/år principen *måste* användas här om profetian alls ska bli meningsfull. Genom att tillämpa dag/år principen får vi 490 dagar eller år. Judarna hade alltså fått 490 år på sig för att genomföra sin uppgift, enligt följande diagram:

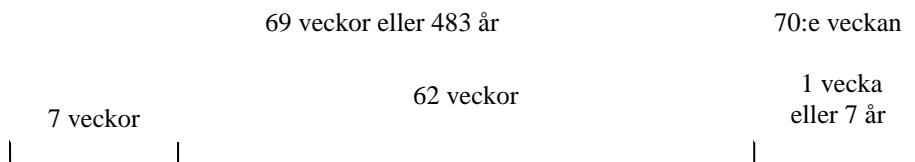
70 veckor eller 490 år är
"avstyckade" för ditt folk

Frågan nu är: när börjar de 490 åren?

"Så vet nu och förstå: Från den tid då befallningen om att Jerusalem åter skulle byggas upp utgick, till dess Messias, Fursten, kommer, skall sju veckor förgå, och sextiotvå veckor; gatorna skall åter byggas upp, och vallgravarna, om ock i tider av trångmål." – Dan 9:25.

Denna vers ger oss utgångspunkten för profetian. Den säger att: "Från den tid då befallningen om att Jerusalem åter skulle byggas upp utgick, till dess Messias, Fursten, kommer, ska sju veckor förgå, och sextiotvå veckor", d v s 69 veckor. Här har vi 69 av de 70 veckorna. Så från den tid då befallningen om att Jerusalem, som förstördes av babylonierna, skulle byggas upp till Messias kommer, vilken vi känner som Jesus, ska det ta 69 profetiska veckor, eller 483 år om vi tillämpar dag/år principen. Vad versen säger är alltså att från det att befallningen om att Jerusalem ska byggas upp tills Jesus, Messias kommer ska det ta 483 år.

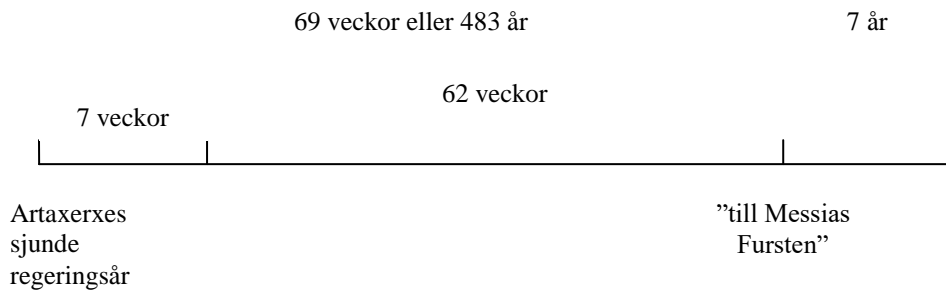

"befallningen om att Jerusalem ska byggas upp"

"till Messias Fursten"

När utgick befallningen om att Jerusalem åter skulle byggas upp? Många bibeltolkare, också bland icke-adventister, har placerat detta dekret till "Artaxerxes sjunde regeringsår". Esra 7:7.

Man är överens om detta år. Det inträffade under den Medien-Persiska regeringen, liksom också synen i Daniel 8. Detta är också ännu en orsak till varför Daniel 8 inte börjar med Babylon. Gud ville understryka att Medien-Persien är utgångspunkten för profetiorna *både* i Daniel 8 och 9.

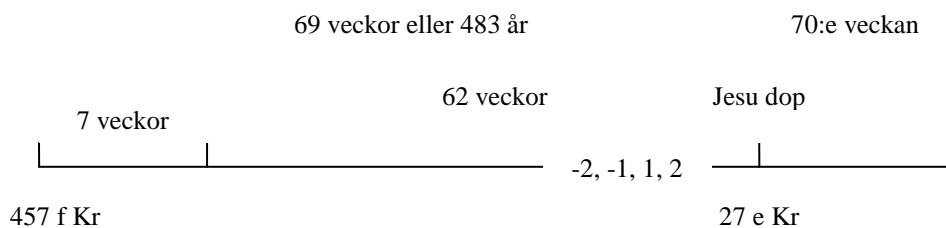

När började Artaxerxes regeringstid?

Inom den teologiska forskningen är man oenig om detta sjunde år är 457 eller 458 f Kr och debatten är livlig. En del säger att det är 457, andra att det är 458, beroende på vilken kalender de tror judarna använde. Genom att använda en rad antika källor har Horn och Wood i *The Chronology of Ezra 7* bevisat att judarna använde sin egen civila kalender med nyåret på hösten (sept./okt.) då de räknade ut Artaxerxes regeringstid. Efter den infaller det sjunde året 457 f Kr. De har verkligen kunnat fastställa detta år. Också idag godtar många icke-adventister att Artaxerxes sjunde regeringsår inföll 457, och att judarna använde en kalender med nyåret på hösten.

Om vi sedan lägger till 483 år till 457 f Kr kommer vi fram till år 27 e Kr. (Om du använder en kalender med år 0, och räknar -3, -2, -1, 0, 1, 2, 3 kommer du fram till år 26. Men kom ihåg att *år noll finns inte*. Du måste därför i stället räkna -3, -2, -1, 1, 2, 3, och då kommer du fram till år 27, inte 26.)

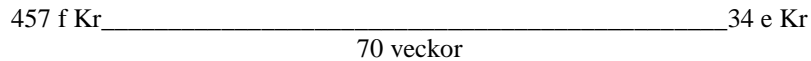
Från det att befallningen om att Jerusalem skulle byggas upp (457 f Kr) till Jesu första ankomst skulle det ta 483 år, eller fram till år 27 e Kr. Vi vet att Jesus döptes år 27, och därmed började sin offentliga verksamhet.

I nästa vers står det:

"Efter de sextiotvå veckorna skall Messias förgöras, *men inte för egen del*. Och staden och helgedomen skall en anryckande furstes folk förstöra; men själv skall denne få sin ände i störtfloden. Och intill änden skall strid vara; förödelse är oryggligt beslutet." – Dan 9:26.

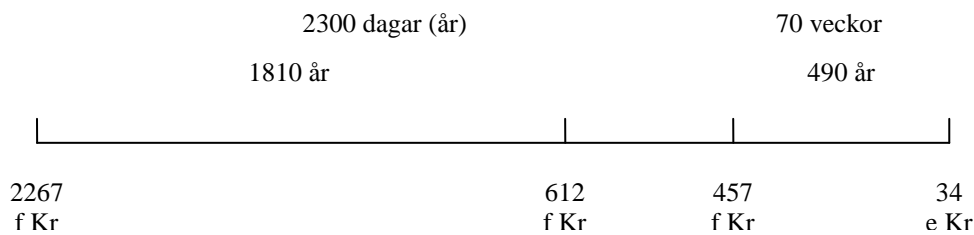
I hebreiskan står det att efter "*de sextiotvå veckorna*" ska Messias förgöras. Denna period når fram till år 27 e Kr. Det innebär att Messias skulle förgöras efter år 27, under de sista sju åren som utgör den sjuttionde veckan. Och vi vet att detta hände.

De sjuttio veckorna som hade sin början år 457 f Kr var avstyckad från den längre på 2300 dagar. Någon sade till mig en gång: ”Jag ser att de 70 veckorna är avstyckade från de 2300 dagarna, men varför styckar vi av dem från början, och inte från slutet?”

Diagrammet nedan förklarar vad som händer om vi styckar av den från slutet i stället för från början.

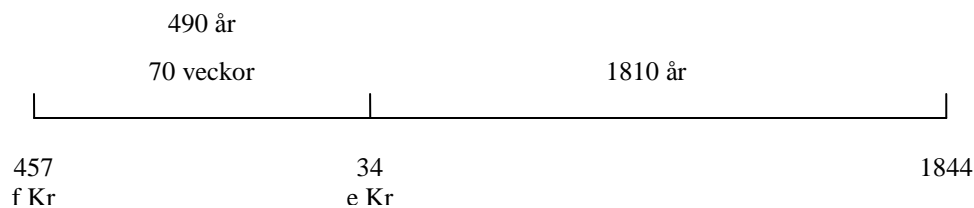
Babylon, Persien, Grekland, Rom

Två huvudproblem uppstår med denna tolkning. Då de 2300 dagarna slutar år 34 e Kr, kommer dess början att hamna vid år 2267 f Kr, ett årtal som ligger långt utanför ramen och allt annat vi har studerat så här långt. Vi såg att det babyloniska riket var utgångspunkten för våra profetiska studier. Styckar vi av de sjuttio veckorna från slutet av profetian, skulle de 2300 dagarna börja 1600 år före Babylon, vilket skulle rasera hela den tidsram profetian hittills har handlat om.

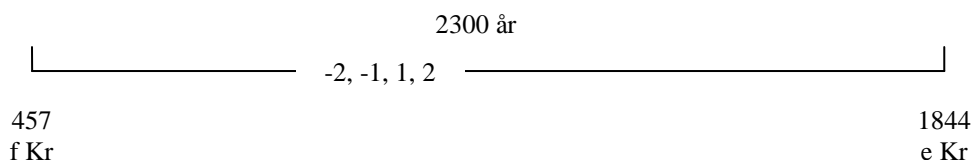
Men ett ännu större problem blir att reningen av helgedomen hamnar vid år 34 e Kr om vi styckar av de sjuttio veckorna från slutet. Vi såg förut att helgedomens rening måste komma efter det lilla hornets 1260 dagar, vilka nådde fram till år 1798. År 34 e Kr passar inte in på helgedomens rening. Dessutom säger Daniel tre gånger att synen i Daniel 8 syftar på ändens tid. År 34 är inte ens i närheten av ändens tid.

Den enda möjligheten för att få det att stämma är att stycka av de sjuttio veckorna från den logiska delen, i början av de 2300 dagarna.

Se vad vi fick! Om vi tillämpar dag/år principen och börjar med de första 490 åren av de 2300, kommer vi fram till år 34 e Kr. Lägger vi till de återstående 1810 åren av de 2300 åren, så kommer vi fram till 1844!

Med andra ord; adderar du 2300 år till 457 f Kr (räkna inte något år noll som inte finns), så kommer du också fram till 1844!

Vilket sätt du än gör det på så kommer du fram till 1844!

Lägg nu märke till hur väl 1844 passar vår utläggning för domen:

1. Det kommer efter korset
2. Det kommer efter 1798
3. Det kommer före Jesu andra ankomst

En annan viktig sak att veta är att det inte bara är adventisterna som har sett sambandet och kopplat ihop de 2300 dagarna i Daniel 8 med de sjuttio veckorna i Daniel 9. En mängd bibeltolkare har sedan lång tid tillbaka sammankopplat dem. Som exempel kan nämnas biskop Daniel Wilson (1778–1858). Han skrev 1836: ”Därför börjar de sjuttio veckorna då denna befallning gavs. De 2300 dagarna i föregående syn, börjar också vid samma tid, *eftersom synerna är en.*” – LeRoy Froom, *The Prophetic Faith of Our Fathers*, band 3, s 620. Wilson beräknade att de 2300 dagarna slutade 1847.

Även om människor är oense om året 457 f Kr, kan de inte göra för stora avvikelser eftersom profetian grundar sig på Jesus. Om någon, som Wilson, bara avviker ett fåtal år kommer han ändå fram till att helgedomen skulle renas på 1840-talet! Men om någon sätter utgångspunkten för profetian om de 70 veckorna med trettio, femtio eller hundra års avvikelse från 457 f Kr, kommer han att också placera Jesu liv med trettio, femtio eller hundra års avvikelse från den tid man vet Jesus levde. Jesu liv är vår garanti för att profetian är rätt förstådd. Han utgör fundamentet för den. Profetian är så fast som Jesus själ.

Gå tillbaka till början av denna bok och, tillsammans med Bibeln, studera ordningsföljden av rikena i Daniel 2. Studera sedan Daniel 7 och ordningsföljden av händelserna där. Undersök det lilla hornets identitet. Se hur domen i himlen infaller efter det lilla hornets maktutövning, vilken beskrivs när fram till 1798. Se sedan i Daniel 7 hur domen i himlen måste inträffa efter det lilla hornet.

Repetera händelseföljden i Daniel 8, inklusive reningen av helgedomen vilken uppträder efter det lilla hornet. Se hur diagrammen visar att domen i himlen och helgedomens rening är parallella händelser, och att de måste inträffa efter 1798. Denna parallell är avgörande.

Konstatera att *mareh* om de 2300 ”aftnarna och morgnarna” inte förklaras i Daniel 8, och repetera kopplingen mellan kapitel 8 och 9. Det är samma ängel i Daniel 9 som hänvisar Daniel bakåt till hans tidigare syn, och särskilt till *mareh* om de 2300 dagarna — en tidsprofetia. Denna tidsprofetia lovar ängeln honom att kunna förstå. Så ger Gabriel honom ännu en tidsprofetia, en kortare, och säger att den är ”avstyckad”. Gå noga igenom det enda stället den kan avstyckas ifrån, så du förstår att det är i början av de 2300 dagarna.

Studera de sjuttio veckorna. Undersök hur de utgör början av profetian om de 2300 dagarna, och konstatera sedan att de 2300 dagarna måste sluta 1844. Repetera denna första del av boken, tillsammans med din Bibel, tills du själv kan ge lektioner om detta. Innan du kan det, har du faktiskt inte förstått det.

En sista punkt. Profetian om de sjuttio veckorna är odiskutabelt den kraftfullaste messianska förutsägelsen i Bibeln. Den bevisar på ett sätt som röjer undan alla tvivel att Jesu var Messias. Ingen profetia har blivit föremål för så mycket studium och har blivit så undersökt och debatterad. Den visar tydligare än någon annan profetia att Jesus är Messias.

Ändå är de sjuttio veckorna — den viktigaste och kraftfullaste förutsägelsen — bara en del av profetian om de 2300 dagarna! Uppenbarligen måste de 2300 dagarna vara av

avgörande betydelse, annars skulle de inte vara så nära knutna till en så viktig profetia som de sjuttio veckorna.

Kom också ihåg att det gamla Israel inte var berett för Jesu första ankomst, eftersom de bland annat inte förstod den första delen av profetian om de 2300 dagarna, d v s de sjuttio veckorna, *vilka utgjorde sanningen för deras tid*. Vi själva kan gå miste om förberedelsen för Jesu andra ankomst eftersom vi, bland annat, inte förstår den andra delen av profetian om de 2300 dagarna, d v s reningen av helgedomen — sanningen för vår tid.

Del två

Svar på invändningar

Vid det här laget borde du kunna hålla ett studium om 1844, under förutsättning att du har läst och repeterat detta material. Förr eller senare kommer du att möta de vanliga argumenten mot den undersökande domen. Detta avsnitt handlar om de viktigaste invändningarna.

Ett argument mot den ad-

ventistiska förståelsen av Dan 8:14 innefattar kapitelns koppling till den levitiska helgedomen. Vissa människor hävdar att vi har fel när vi kopplar samman Daniel 8 med helgedomstjänsten, och att det är fel att betrakta reningen av helgedomen i Daniel 8 som en uppfyllelse av den avbildliga reningen av helgedomen i 3 Mosebok.

Har detta argument någon grund, eller finns det en anknytning mellan Dan 8 och den levitiska helgedomen?

Daniel 7 har ett lejon, en björn, en panter och ett fjärde vilddjur — samtliga rena djur. Men vilka djur förekommer i Daniel 8? En vädur och en bock. Dessa är inte bara rena djur, utan djur som användes i helgedomen. Och inte bara det, de är just sådana djur som offras på försoningsdagen. Se 3 Mos 16!

Även om dessa helgedomsdjur inte bevisar att Dan 8 refererar till 3 Mosebok, antyder de en förbindelse.

Den avgörande kopplingen mellan Daniel 8 och 3 Mosebok är språkbruket i Daniel 8, som innehåller ord som har anknytning till helgedomstjänsten.

Daniel 8 har t.ex. följande bildspråk, hämtat från helgedomen: ”Ja, till och med mot härskarornas furste företog han sig stora ting: han tog bort ifrån honom det dagliga offret, och hans helgedoms boning slogs ned.”

Det hebreiska ordet för ”boning” är *makon* (också översatt med *fundament*) och används i Gamla testamentet sjutton gånger. Fjorton av dem relateras direkt till helgedomen. I två av de tre övriga fallen refererar det till Guds tron, vilket antyder en förbindelse med helgedomen. Se 2 Mos 15:17, 1 Kon 8:13, 2 Krön 6:2 och Jes 18:4.

Så är det fråga om själva ordet *helgedom*! Denna term förbinder ensam detta kapitel med 3 Mosebok. I vers 11 är ordet översatt från *migdash* som är en vanlig beteckning för den jordiska helgedomen och används genomgående i Gamla testamentet. På några ställen refererar det också till Guds himmelska boning. Se Ps 68:35; 96:6.

I Daniel 8:14 står det: ”Två tusen tre hundra aftnar och morgnar, därefter skall helgedomen renas.” Ordet för helgedomen, *qodesh*, förbinder också kapitlet med den levitiska tjänsten. Ordet *qodesh* kan beteckna hela helgedomen, det heliga eller det allraheligaste. *Qodesh* är genomgående använt i 3 Mosebok 16, där *qodesh*, helgedomen, skulle renas.

Ordet ”härskara” i vers 11 och 12, kommer från *saba*, som betyder ”en armé”. I samband med helgedomen har ordet använts om leviternas arbete, d v s de som tjänstgjorde i den jordiska helgedomen (ibland översatt med ”tjänst”). Se 4 Mos 4:3, 23, 30; 8:24.

Dagliga, *tamid*

Ordet för ”dagliga”, *tamid*, i vers 11, har en stark förbindelse med helgedomen. I de flesta översättningar står det ”det dagliga offret”, eftersom ordet *tamid* i samband med helgedomstjänsten används för de dagliga offren (ordet ”offret” förekommer inte i grundtexten här) som offrades varje morgon och afton. Se 2 Mos 29:38, 42. Ibland översätts det med ”kontinuerliga” eller ”ständiga”. Ett avsnitt i *Talmud* kallas ”Tamid” och det handlar om ”bestämmelserna för de regelbundna dagliga offren”.

Ordet *tamid* används också om de dagliga skådebröden (2 Mos 25:30) i den första avdelningen av helgedomen. Det används också om ljusstakens lampor i den första avdelningen, vilka ständigt (*tamid*) brann inför Herren. Se 2 Mos 27:20. *Tamid* används även om rökelsen i den första avdelningen. Se 2 Mos 30:8. I 3 Mosebok 6:13 används ordet *tamid* om elden på brännoffersaltaret — en eld som ständigt skulle brinna och aldrig fick dö ut.

Ordet *tamid* har en klar anknytning till helgedomen. Men observera att ordet bara används i samband med tjänsten i den *första* avdelningen. Det används aldrig i samband med den andra avdelningen där domen äger rum. *Tamid* omtalas bara i den första avdelningen. Betydelsen av detta ska vi se snart.

Orden ”tog bort” i vers 11 kommer från roten, *rum*, och används i samband med helgedomen. Trots att *rum* i sig själv (som rot) betyder att ”lyfta upp” i samband med helgedomen, särskilt när det brukas i kausativ verbform (som i Dan 8:11), betyder det ”ta bort”. På några ställen i 3 Mosebok förekommer *rum* ofta i kausativ form, och är översatt med ”ta bort” som i Daniel 8:11. Se 3 Mos 2:9; 4:8, 10, 19. Det används i förbindelse med att man ”tog bort” de döda offerdjurens kroppar.

Vid det här laget har vi bevisat att Daniel 8 språkligt kan anknytas till helgedomstjänsten. Men genom att undersöka exakt vad som händer i vissa verser kan vi göra ännu starkare anknytningar.

Tidigare såg vi att Daniel 8 handlade om Medien-Persien och Grekland. Det lilla hornet, som kom efter dem i vers 9, börjar med det hedniska Rom, vilket ”växte övermåttan söderut och österut och åt det härliga landet till”. Här ser vi den horisontella utbredningen över jorden som det hedniska Rom åstadkom. Detta passar perfekt in i profetian.

I verserna 10 och 12 rör sig det lilla hornet i vertikalt plan uppåt med ett religiöst angrepp. Det företar sig stora ting mot ”härskarornas furste”, tar bort ”det dagliga”, slår ”sanningen” ned till jorden och tom slår ned ”hans helgedoms boning”. Här visas den påvliga fasen av det lilla hornet, och hur det angriper evangeliet.

Men hur kunde egentligen påvemakten ”slå ned” platsen, eller fundamentet för den himmelska helgedomen (det måste vara den himmelska, eftersom påvemakten inte fanns när den jordiska existerade)? Naturligtvis kunde inte påvemakten fysiskt anfälla den himmelska helgedomen. I stället kunde på sätt och vis Jesu (”härskarornas furste”) liv, död och översteprästerliga tjänst — fundamentet för Kristi verk, försvinna eller ”slås ned” genom Roms förfalskade system som inbegriper mässan, prästerskapet, bikten, medlingen, o s v.

Föreställ dig att Radio Free Europe sände ut ”It Is Written” över det forna Östblocket. Radiovågorna pulserade genom etern, men innan de nådde mottagarna sände regeringen upp radiovågor från en störningssändare och hindrade radiovågorna från ”It Is Written”. Människorna där nere fick inte in sändningen och fick inget höra. De fick ingen kunskap om de sanningar som programmet hade till dem. På sätt och vis försvann grunden — det väsentliga — av budskapet. Det blev borttaget eller ”slogs ned”. Samma princip gäller påvemaktens störningar av budskapet om Kristi översteprästerliga tjänst.

Vi har otvivelaktigt att göra med symboliska handlingar eftersom ”sanningen” i sig själv inte bokstavligen kan ”slås ned”. Påvemakten kunde lika lite *fysiskt* ”slå ned” Guds helgedom, som den *fysiskt* kunde ”slå sanningen ned till jorden” (v 12). Men genom dess förfalskning av medlingen och förbönstjänsten kunde påvemakten ödelägga sanningen om Kristi verk i helgedomen. På så sätt slog den ”sanningen ned till jorden”.

Daniel 8:10 berättar om att påvemakten ”växte ända upp till himmelens härskara” och att den ”kastade några av denna härskara, av stjärnorna, ned till jorden”. Vem tänker vi på som ”himmelens härskara”? Änglarna naturligtvis. Uppenbarelseboken 13:6 berättar om samma religiösa angrepp från påvemakten och säger att den ”öppnade sin mun till att föra hädiskt tal mot Gud, till att häda hans namn och hans tabernakel [helgedom] och *dem som bo i himmelen*”. (författarens kursivering.) Vem bor i himlen? Änglarna, himmelens härskara.

Uppenbarelseboken 12 berättar om Lucifers och hans änglars fall, och kallar änglarna "himmelens stjärnor". I Daniel 8:10 kastade påvemakten ned några av härskaran av "stjärnorna" som fanns i himlen.

Återigen handlar det inte om att fysiskt kasta ned. Här är det fråga om en andlig tillämpning. Genom det påvliga påståendet om privilegiet att stå över änglarna och ha kontroll över dem, eller genom att på annat sätt under historiens gång ha hädat "dem som bo i himmelen", kunde påvemakten växa övermåttan, till och med "ända upp till himmelens härskara" och kastade ned dem på samma andliga sätt som den kastade ned sanningen.

Studera vers 11 och dess beskrivning av det lilla hornets makt. En judisk Bibel har översatt den så: "Ja, det gjorde sig stort i förhållande till härskarornas furste; och tog från honom hans kontinuerliga [*tamid*] brännoffer, och hans helgedoms boning kastades ned."

Hebreiskan uttrycker att "från honom", d v s härskarornas furste, togs bokstavligen det "dagliga" eller "kontinuerliga". "Härskarornas furste" syftar uppenbarligen på Jesus, "... Messias, Fursten ..." Dan 9:25. "På den tiden skall Mikael träda upp, den store fursten..." Dan 12:1. Hebreerbrevet placerar också Jesus som vår överstepräst i den himmelska helgedomen.

Det lilla hornet — påvemakten — gör sig lika stor som Jesus. Var och en som påstår sig ha en gudomlig funktion, som påven har gjort, sätter sig upp mot Gud. Det är det fallna systemet med medling, förbön och syndaförlåtelse som har tagit bort det dagliga, d v s Kristi försoningstjänst i den himmelska helgedomen. Denna lade påvemakten beslag på. I denna mening "kastades" sanningen om "hans helgedoms boning" ned.

Vers 12 berättar om det lilla hornet och säger: "... en härskara gavs honom mot det dagliga offret på grund av överträdelsern".

Vem är denna härskara som ges åt det lilla hornet — en härskara som arbetar "mot det dagliga offret på grund av överträdelsern"? Dr Hasel skriver att den "möjligen kan syfta på prästerskapet". Det påvliga prästerskapet har — genom dess överträdelse mot Guds sanning — verkligen tillskansat sig den pågående "medlingstjänsten som den himmelska härskarans furste utför. Medlingen, försoningen och andra förmåner som har samband med *tamid*, kontrolleras helt av det lilla hornets 'härskara.'" — *Daniel and Revelation Committee*, vol 2, s 416, 417.

Mäsoffret, bikten, prästernas medling, böner till helgonen, ja, hela det påvliga systemet tillskansade sig faktiskt sanningen om helgedomen tills den gick förlorad, kastades ned och "togs bort".

Varför bara det "dagliga"?

Nu har vi kommit till en avgörande punkt. Varför var det just det "dagliga" *tamid* — som togs bort? (v 11). *Tamid* refererar enbart till helgedomstjänsten i den första avdelningen. Varför tog påvemakten enbart bort det som försiggick i den första avdelningen? Varför just det "dagliga"? Varför inte tjänsten i den andra avdelningen?

Därför att tjänsten i den andra avdelningen, den årliga, som inträffar när helgedomen ska renas, ännu inte hade påbörjats!

Den andra avdelningens tjänst började inte förrän vid slutet av de 2300 dagarna, år 1844! Den kunde inte ha tagits bort under det lilla hornets regering, eftersom det *inte* pågick någon verksamhet där då. "Två tusen tre hundra aftnar och morgnar; därefter skall helgedomen renas." Med andra ord skulle den årliga tjänsten börja efter de 2300 dagarna!

I Daniel 8 förekommer båda faserna av Kristi översteprästerliga verk i himlen: det dagliga, som angreps av påvemakten; och det årliga, den andra avdelningens tjänst, som började vid slutet av de 2300 "aftnarna och morgnarna" när helgedomen renas!

Tala om kopplingar till helgedomstjänsten!

Du kan faktiskt inte börja förstå det väsentliga i Daniel 8 utan att göra en koppling av det till 3:e Mosebok.

Vi kan också se Jesus i Daniel 7, 8 och 9. I Daniel 9 understryks hans roll som Lammet och det handlar specifikt om Kristus som offret, när han blev ”förgjord, men inte för sin egen skull” (v 26). Precis som Daniel 8 använder också Daniel 9 helgedomens språkbruk. Det berättar om helgedomen, offret, försoning för synd — allt som upprättar en annan koppling mellan de två kapitlen.

I Daniel 8 ser vi Jesus som översteprästen — ”härskarornas furste”. Hans roll här är medlaren i den himmelska helgedomen, en tonvikt som man inte finner i Daniel 7 och 9: ”Vi har en överstepräst som sitter på högra sidan om Majestätets tron i himmelen, för att göra tjänst i helgedomen, i det sannskyldiga tabernaklet, vilket Herren har upprättat, och icke någon människa.” – Hebr 8:1, 2. I Daniel 8 uppträder Jesus i sin roll som överstepräst.

I Daniel 7 finner vi en annan tonvikt, den om ett konungarike. Där talas det om ”riket” på ett stort antal ställen — ”de heliga fick ta riket i besittning” (v 22); ”den Högstes heliga [ska] undfå riket och ta det i besittning för evig tid” (v 18); ”rike och välde och storhet, utöver alla riken under himmelen” (v 27). Här ser vi Jesus som härskare över detta rike. Han är Kung, en roll som han inte har i kapitel 8 och 9.

Vi kan gå ännu längre. Daniel 9 talar om att smörja ”en höghelig helgedom”. De hebreiska orden som används i denna fras kan uteslutande hänvisa till helgedomen. Men vilken helgedom skulle bli smord inom 70-veckorsprofetians tidsram, från år 457 f Kr till år 34 e Kr? Det var inte tabernaklet i öknen. Det smordes över tusen år tidigare. Inte heller kunde det var Salomos tempel, vilket smordes på 1000-talet f Kr. Det andra templet smordes 516 f Kr, nästan sextio år före 70-veckorsprofetians början. Den enda andra helgedom av betydelse som kan komma i fråga här är helgedomen i himlen, det ”sannskyldiga tabernaklet” där Jesus nu tjänstgör.

I Daniel 9 utgjöt Jesus sitt blod, och det blodet användes till att smörja den ”högheliga helgedomen” i himlen. I Daniel 8 ser vi Jesus som börjar sin tjänst i den första avdelningen med — det ”dagliga” — och därefter tjänstgör han i den andra avdelningen när helgedomen ska renas. Och slutligen fullbordar han i Daniel 7 fasen där han upprättar sitt kungarike och regerar som Kung!

I dessa kapitel förekommer de faser som fanns i den jordiska helgedomen: offret, smörjelsen (Dan 9), tjänstgöringen först i den första avdelningen, och sedan i den andra avdelningen (Dan 8), och till slut tidens slut (Dan 7) — allt centrerat i Jesus.

Varför måste kapitlen i Daniel betraktas i en omvänd ordning för att få dessa faser? Dr Shea förklarar att det gamla hebreiska tänkandet gick från verkan till orsak, snarare än från orsak till verkan som det moderna västerländska tänkandet gör. Det var bara naturligt att börja dessa faser men verkan, vilket var att upprätta kungariket, och avsluta med orsaken, vilket var Jesu offer.

Shea skriver att ”dessa tre profetior i Daniel utgör en sammansatt kedja av förklaringar om denne ene persons verk vilken är gemensam för dem alla. I kapitel 9 är han offret. I kapitel 8 är han präst. I kapitel 7 är han kung. Eftersom dessa olika faser av verket sammanlänkas med en gemensam kedja, ska personen som är inblandad i samtliga av dem bli identifierad som en och samme. De första två faserna har blivit fullbordade i Jesus Kristus, och vi väntar på resultatet av den tredje då de heliga ska bli förda till Guds eviga rike.” – *Daniel and Revelation Committee*, vol 2, s 239.

Vi ser i sanning inte bara fler kopplingar mellan Daniel 7, 8 och 9, vi kan också se hur dessa kapitel, särskilt 8 och 9 har anknytningar till helgedomstjänsten — ett samband som adventisterna har förkunnat sedan mitten av 1800-talet.

Renad – aftnar och morgnar – det allraheligaste

Ett annat argument mot vår förståelse av den undersökande domen är påståendet att KJVs översättning ”renad” i Daniel 8:14 är felaktigt. Ordet för ”renad”, som det hävdas vara, är inte en korrekt översättning. Roten här för ”renad”, *tsadaq*, har inget samband med roten för ”renad”, *taher*, i 3 Mosebok 16 säger man. Det innebär, påstår de, att Daniel 8 inte talar om reningen av helgedomen, och inte har att göra med den avbild av gudomlig dom som framställs i 3 Mosebok.

Trots att de flesta moderna översättningar gett företräde åt tolkningen, ”skall bli rättfärdigad”, eller ”komma till sin rätt igen” och frångått att översätta med ”renad”, har *tsadaq* historiskt blivit översatt med ”renad” i Daniel 8:14. Följande översättningar har alla använt ordet ”renad”: *The Bishop's Bible* (1568), *Geneva Bible* (1560), *Tavener Bible* (1551), *Great Bible* (1539), *Matthew Bible* (1537), *Coverdale Bible* (1537), och *Wycliffe Bible* (1382).

Dr Hasel citerar en icke-adventistisk teolog som förordar renad i Daniel 8:14. Denne icke adventistiska teolog säger att ”skall bli rättfärdigad”, eller liknande, ”knappast kan tillämpas på helgedomen”. Beträffande helgedomstjänsten kan den faktiskt, i sitt sammanhang som den är i Daniel 8, aldrig rättfärdigas. Helgedomen i sig själv rättfärdigas aldrig. Den renas. Se 3 Mos 16.

Tsdq-roten används i parallell konstruktion med ord som också klart betyder ”renad”, inklusive *taher*.

Föreställ dig en poetisk vers där det står: ”Jag har en katt/katten är svart.” *Svart* och *katt* har en inbördes relation, inte i betydelsen men ljudmässigt. De rimmar. De liknar varandra fonetiskt (ljud), men inte semantiskt (i betydelse). Om en vers lyder: ”Jag har ett hus/huset är mitt hem”, har *hus* och *hem* ett samband, inte ljudmässigt (de rimmar inte), utan genom sin betydelse. De har en semantisk parallell, eftersom de har en liknande betydelse.

Hebreisk poesi använder denna typ av semantiskt förhållande, parallellism, en relation beträffande betydelsen. Det finns talrika exempel där ord med *tsdq*-rot jämföras i betydelsen med ord som klart betyder ”ren”. Olika forskare, även icke-adventister, har lagt märke till det sambandet. I Job 4:17 kan vi t.ex. se *taher* och *tsadaq* i parallell konstruktion:

”Kan då en människa hava rätt [*tsadaq*] mot Gud
eller en man vara ren [*taher*] inför sin skapare?”
Kan dödliga människor vara rättfärdigare [*tsadaq*] än Gud?
och en man vara renare [*taher*] än sin skapare?”

På samma sätt som *hus* och *hem* har relationer, kan vi se hur *rätt* och *ren* har ett förhållande mellan varandra i dessa poetiska rader — inte ljudmässigt, men genom deras betydelse.

Många äldre översättningar av Bibeln återger Daniel 8:14 med ”renad”. *Septuaginta* återger det ”renad”. *Theodotion* återger det ”renad”. Den latinska *Vulgata* översätter det ”renad”. Den syriska *Peshitta* återger det ”renad”, och den *Koptiska* återger det ”renad”.

I *Septuaginta* — den första grekiska översättningen av Bibeln — används samma grekiska rot för ”rena” (*katharizo*) i Daniel 8:14 som för ”rena” i 3 Mosebok 16. Uppenbarligen såg översättarna av *Septuaginta* ett samband mellan *taher* och *tsadaq*!

Samma grekiska rot används också i Hebreerbrevet, där det talas om ett behov att rena den himmelska helgedomen:

”Alltså var det nödvändigt att avbilderna av de himmelska tingen renades [roten är *katharizo*] genom sådana medel; men de himmelska tingen själva måste renas genom bättre offer än dessa.” – Hebr 9:23.

Strong's Concordance anger "att rena" som en betydelse av *tsadaq*.

Dr Hasel förklarar att roten *tsadaq* ofta används i sammanhang med juridisk bakgrund i Gamla testamentet. Ordet har översatts med "att rättfärdiga" eller "försvara", ofta i hänvisning till människor. Olika härledningar av roten *tsadaq* har använts i samband med domstolar och rättsliga processer. Av den anledningen tänker sig Hasel att Daniel "valde *nisdaq* [passiv form av *tsadaq*] — ett ord från en rot med en rik och bred betydelse, i stor utsträckning använt i juridiska sammanhang och rättsliga processer — i syfte att så fullständigt som möjligt förmedla de inbördes förhållandena med 'reningen' av den himmelska helgedomen i det kosmiska perspektivet av yttersta domen." – *Daniel and Revelation Committee*, band 2, s 543, 454.

Med andra ord använde han detta specifika ord för att både uttrycka domen och reningen av helgedomen.

I Daniel 8:14 är "skall bli renad" i sitt sammanhang den bästa översättningen av *tsadaq*, vilket har en stark förbindelse med *taher* i 3 Mosebok 16.

Ett annat argument handlar om det lilla hornets verksamhet i Daniel 8. Vissa påstår att reningen av helgedomen i vers 14 kommer *enbart* på grund av att det lilla hornet "slog ned" helgedomen. Se v 11–13. Därför, menar man, att Daniel 8 bara handlar om det lilla hornets raserande av helgedomen, och att det inte har att göra med Guds folks dom.

Nyckeln till förståelsen här ligger i att Daniel 8 är en utvidgning av Daniel 7. Daniel 8 kompletterar, eller lägger ytterligare en dimension till Daniel 7. Vi såg tidigare hur reningen av helgedomen i Daniel 8 beskriver den stora himmelska domsscenen i Daniel 7, där domen sker till Guds folks fördel och att de till slut tar riket i besittning. Daniel 8 tillför emellertid ytterligare begreppet helgedomen, ett prästerskap, och en himmelsk medling — begrepp som inte omnämns i Daniel 7. Båda kapitlen handlar om samma sak, men ur olika perspektiv.

Båda (Dan 7:21, 25; 8:24) handlar också om Guds folk som förföljs av ett avfallat religiöst system. Daniel 7 avslutas med att den avfallnas makt upphör när riket tas i besittning av "den Högstes heligas folk". En betoning i Daniel 7 som inte finns i Daniel 8 är att rike och herravälde ges till Guds folk. Se Dan 7:26, 27. Detta herravälde kommer som ett *resultat* av domen, vilken medför att den hädande, förföljande lilla hornmakten förgås.

Betoningen av påvemakten i Daniel 8 ligger inte så mycket på dess förföljelse som på dess avfall. Det lilla hornet har upprättat ett rivaliserande prästerskap, med en medling och frälsningsplan. Även i Daniel 8 går det lilla hornet till sin undergång: "utan människohand skall han då vara krossad" (v 25). Trots att det inte nämns i Daniel 8, kommer Guds folk att få riket som den parallella synen i Daniel 7 visar. I Daniel 8 är det på grund av helgedomens rening som det lilla hornets makt till slut förgörs. I Daniel 7 var det domen i himlen som åstadkom samma slut för det lilla hornet.

Uppenbarligen har det lilla hornets verksamhet samband med helgedomens rening eftersom *resultatet* av helgedomens rening, liksom domen i Daniel 7, leder till det lilla hornets undergång. Daniel 7 och 8 slutar med frälsningen och befrielsen av Guds folk, så väl som utplåningen av det lilla hornet. Denna utplåning kommer som ett *resultat* av domen och helgedomens rening. I denna förståelse har därför det lilla hornets verksamhet ett samband med helgedomens rening, fastän reningen innebär så mycket mera än det lilla hornets avfälliga verksamhet — ett perspektiv som är unikt i det kapitlet.

Det lilla hornet gör också anspråk på att vara en kristen makt. Under omkring ett årtusende följde nästan hela kristenheten det lilla hornet. Gud hade miljontals människor som bekände hans namn och sade sig följa honom — individer vars namn stod skrivna i den himmelska helgedomens böcker. Många av dem som sade sig följa Jesus var emellertid inte hans efterföljare. I själva verket var de ofta hans fiender. Deras namn kommer att raderas ut vid domen när helgedomen renas. Se Upp 3:5. Vilka som var trogna eller inte avgörs först när

helgedomen renas. Beroende på vilket, raderas antingen Jesu bekännande efterföljares uppteckning av synder ut, eller så raderas deras namn ut. I den meningen har det lilla hornet också "orenat" helgedomen, på grund av att dess anhängares synder är uppskrivna där.

En annan möjlig aspekt, fastän säkert inte primär, är att det lilla hornet slog ned helgedomens boning, inte fysiskt men genom att mörklägga sanningen om den. Några menar att en av uppfyllelseerna av helgedomen rening kan vara att sanningen om den till slut uppdagades efter att ha varit mörklägd så länge. I den betydelsen renades helgedomen också från det lilla hornets verksamhet.

Den viktiga poängen är att helgedomens rening innebär *mer* än det lilla hornets verksamhet, *mer* än ett försvar för sanningen. Av Daniel 7, och av den gamla jordiska avbilden att döma, ser vi att helgedomens rening innefattar en dom av de människor som bekänner sig tjäna Gud (vilket inkluderar Guds bekännare som tillhörde det lilla hornet). Det är en dom som slutgiltigt skiljer agnarna från vetet, och medför en utplåning av det onda i världen samt ett upprättande av Guds rike.

"Aftnar och morgnar"

På grund av att det i Daniel 8:14 bokstavligen står: "Två tusen tre hundra aftnar och morgnar, därefter skall helgedomen renas", har man menat att de 2300 dagarna egentligen inte är 2300 dagar, utan bara 1150 dagar. Varför? Jo, eftersom aftnarna och morgnarna förmodligen representerar de två offer som offrades varje dag. På grund av det är två offer om dagen, ett på "morgonen" och ett på "aftonen", så blir 2300 offer offrade under en period av 1150 hela dagar. *The Today's English Version Bible* har till och med översatt det så.

Om denna tolkning vore korrekt, skulle helgedomen renas år 694 e Kr och inte år 1844 e Kr.

Men representerar 2300 aftnar och morgnar bara 1150 dagar?

En mängd argument har framhållits, också bland icke-adventister, som bevisar att det inte är så. För det första står ordningsföljden "aftnar och morgnar" i Daniel 8:14 i motsättning till den ordningsföljd som används i Bibeln för att beteckna de två dagliga offren. Bibeln använder konsekvent ordningsföljden *morgon och afton* för de dagliga brännoffren. Se 2 Mos 29:39 och 4 Mos 28:4. Afton och morgon som det står i Daniel 8:14 används aldrig om dem. "Aftnar och morgnar" har inget att göra med offren.

Ordningsföljden, afton och morgon, som det står i Daniel 8:14 finner vi i stället i 1 Mosebok där den används för att beskriva ett *helt* dygn. När judarna avsåg dag och natt separat, omnämns de bådas antal, som under "fyrtio dagar och fyrtio nätter". Se 1 Mosebok 7:4, 12. Men även här betyder uttrycket fyrtio hela dygn, inte tjugo.

Orsaken till att vissa försöker omvandla de 2300 dagarna till 1150 dagar beror på att man vill att Antiokus Epifanus, en seleukidisk kung som förföljde judarna på 200-talet f Kr, ska passa in på beskrivningen av det lilla hornet i Daniel 8. Om Antiokus Epifanus — som skändade templet i Jerusalem — var det lilla hornet, skulle profetian i Daniel 8 ha blivit uppfylld till och med före Jesu födelse, och göra om intet 1844.

Emellertid pågick Antiokus skändning av templet inte mer än 1080 dagar. Så även om de 2300 dagarna bara var 1150 bokstavliga dagar, skulle det fortfarande saknas 70 dagar för att kunna beteckna 1150 dagar — och ännu fler för 2300! Tidsramen är grovt felaktig.

Men det finns andra orsaker till att Antiokus inte kan ha varit det lilla hornet. Vi såg tidigare att den Medien-Persiska väduren blev "stor" (Dan 8:4) och att den grekiska getabocken blev "mycket stor" (v 8). Men det lilla hornets makt som kom därefter blev större än dem båda; den blev "övermåttan stor" (v 9). Antiokus skulle alltså blivit större än både det Medien-Persiska och det grekiska imperiet. Så var naturligtvis inte fallet. Han kom inte ens i närheten av dem. I stället härskade han inte mer än över en del av det grekiska väldet, dessutom med skral framgång och bara en kort tid.

Uppkomsten av det lilla hornet daterar sig efter de fyra riken, som uppstod ur sönderfallet av Alexander den Stores imperium. Det uppstod ”vid slutet av deras välde”. Daniel 8:23. Ett av de fyra rikenas välde — den seleukidiska dynastin, från vilken Antiokus kom — bestod av mer än tjugo kungar som härskade mellan 311 till 65 f Kr. På grund att han var den åttonde av dem och att det kom ett dussintals efter honom, uppstod han naturligtvis inte ”vid slutet av deras välde”.

Daniel 8 berättar om att ”synen syftar på tidens ände”. Se Dan 8:17. Antiokus hade varit död över 150 år på Jesu tid. Det kvalificerar inte Antiokus för den tiden.

Dessutom tog det lilla hornet bort det ”dagliga”, eller bara den första avdelningens tjänst. Antiokus — som förbjöd tempeloffren — tog bort mer än det ”dagliga”. Han förbjöd dem att offra det årliga också. Själva profetian preciserar att det *bara* var den första avdelningens tjänst som skulle tas bort, men Antiokus tog bort ännu mera. Här passar Antiokus inte heller in.

Åtskilliga andra argument talar mot att Antiokus var uppfyllelsen av Daniel 8. I band 1 av *Daniel and Revelation Committee Series*, har Dr Shea ett kapitel med rubriken; ”Varför Antiokus IV inte är det lilla hornet i Daniel 8”. Det raserar tolkningen med Antiokus.

Hagia och hagia hagion

Slutligen skulle ingen utläggning om motståndet mot 1844 bli fullständig utan att ta med Hebreerbrevet. Motståndare påstår att Hebreerbrevet placerar Kristus direkt i den andra avdelningen — det allraheligaste — efter sin uppståndelse. Genom att citera *The New International Version* i Hebr 9:12 (”Han gick inte in med medel av bockars och kalvars blod, utan gick in i det allraheligaste en gång för alla med sitt eget blod” [betoning tillagd]), hävdar de att Kristus har befunnit sig i den andra avdelningen sedan år 31 e Kr. Det skulle betyda att vår tro att han gick in i det allraheligaste 1844 är felaktigt. Är detta argument hållbart?

Hebreerbrevet är ett studium av Jesu Kristi överhöghet i jämförelse med vem och vad som helst före honom. Det undervisar om att Jesus inleder en ny och bättre era, och en ny och bättre religiös ordning.

Talmud berättar:

”Världen skall bestå i sex tusen år. De första två tusen är tomma [på *Toran* eller lagen]. De nästa två tusen är *Torans* period, och de följande två tusen är Messias tidevarv.” – *Avodah Zarah* 9a. Hebreerbrevet förefaller vara inledningen till ”Messias tidevarv”, Jesu period, för dessa forntida judar. Det är Jesu era som visar hans överlägsenhet över det som hände under ”lagens period”.

Hebreerbrevet är en analys av kontrasten mellan det gamla och nya, mellan en era och en annan era. Hebreerbrevet kontrasterar det gamla förbundet med det nya förbundet. Se Hebr 7:22; 8:6–8; 12:24. Det kontrasterar det gamla levitiska jordiska prästerskapet med det nya, bättre Jesu prästerskap. Se Hebr 8:4, 5; 7:11–15. Det kontrasterar det gamla systemet med blod från djur med Jesu bättre blod. Se Hebr 9:13, 14. Det kontrasterar den gamla medlingen med Kristi nya och bättre himmelska medling. Se Hebr 8:1. Och det kontrasterar den gamla jordiska helgedomen med den nya och bättre helgedomen i himlen:

”Men Kristus kom såsom överstepräst för det tillkommande goda; och genom det större och fullkomligare tabernakel som inte är gjort med händer, det är, som inte tillhör den skapelse som nu är, gick han inte heller med bockars och kalvars blod, utan med sitt eget blod, en gång för alla in i helgedomen och vann en evig förlösning för oss.” – Hebr 9:11, 12.

Boken handlar inte om i vilken avdelning han gick in i den himmelska helgedomen. Huvudpunkten är att han tjänar där för oss, som en *bättre* Medlare med ett *bättre* förbund, med ett *bättre* blod, i en *bättre* tjänst i en *bättre* helgedom.

Det enda stället Hebreerbrevet talar om den andra avdelningen är i 9:3 då det jordiska systemet beskrivs. Där står det: ”Men bakom den andra förlåten var ett annat rum i

tabernaklet, ett som kallas *det allraheligaste*." Här talar författaren utan tvivel *enbart* om den andra avdelningen och använder pluralorden *hagiahagion*.

Inte på något annat ställe i Hebreerbrevet används denna specifika fras i beskrivningen av var Kristus befinner sig i himlen! Olika ord i pluralis (alla uttrycks med plural) används, men aldrig *hagiahagion*, som enbart syftar på den andra avdelningen. Om han gick in i *hagiahagion*, varför säger inte Hebreerbrevet det åtminstone någon gång?

Om Hebreerbrevets författare ville specificera att Kristus befann sig i den andra avdelningen, varför använde han då inte *hagiahagion*, till exempel i Hebreerbrevet 9:8, där det i New International Version står: "Den helige Ande visade därmed att vägen till det allraheligaste ännu inte hade blivit uppenbarad så länge det förra tabernaklet fortfarande bestod." (Lägg märke till att det handlar om *kontrasten* mellan det jordiska och det himmelska.) Denna version översätter det med "Most Holy Place" (det allraheligaste), trots att den grekiska frasen som används här är *tonhagion*, vilken också används i Hebreerbrevet 8:2, och är en beteckning på *hela* den himmelska helgedomen: "En präst som tjänstgör i helgedomen [*tonhagion*], i det sannskyldiga tabernaklet, vilket Herren har upprättat och icke någon människa." *Hagiahagion* används inte här, eller någon annanstans när det förklaras var Jesus befinner sig i den himmelska helgedomen.

Den enda versen som vid första anblick tycks motsäga denna poängtering är Hebreerbrevet 9:25, som säger: "Inte heller att han skulle offra sig själv många gånger, såsom översteprästen år efter år går in i helgedomen med blod som inte är hans eget." Inte heller här används orden *hagiahagion* för "helgedomen", utan i stället ett annat ord i plural, *tahagion*, trots att texten visar att den även talar om den andra avdelningen eftersom den refererar till "år efter år". Försoningsdagen åsyftas uppenbarligen också.

Motsäger denna vers min teori beträffande användningen av *hagia hagion*? Inte alls! Översteprästen stänkte blod i *båda* avdelningarna på försoningsdagen, vilket är orsaken till att Hebreerbrevet inte använde *hagiahagion*, en fras som uteslutande syftar på den andra avdelningen! I stället använde författaren ett ord som översätts med helgedomen, eftersom översteprästen gick in i *båda* avdelningarna en gång om året, d v s att han renade hela helgedomen med blod. Se 2 Mos 30:10.

Om Hebreerbrevets författare ville specificera att Jesus befann sig i den andra avdelningen, skulle han vid något tillfälle placerat honom i *hagiahagion*. Det gör han inte, inte ens en enda gång.

Att påstå att Hebreerbrevet placerar Kristus i den andra avdelningen är det samma som att säga att Johannes fras i Uppenbarelseboken, "jag kom i hänryckning på Herrens dag" (Upp 1:10), skulle bevisa att Jesus förändrade sabbaten till söndag. Det är att läsa in mer i texten än som står där.

Huvudpunkten i Hebreerbrevet handlar inte om vilken avdelning Kristus gick in i, utan att han är i helgedomen för att göra tjänst med sitt utgjutna blod för vår skull.

Dag/år-principen

Under den hetsigaste tvisten om helgedomen attackerades också dag/år principen. Man påstod att den inte kunde användas, eller åtminstone att den inte ”uttryckligen” angavs i Skriften. Andra bestred vår tillämpning av dag/år principen på Daniel 7, 8 och 9.

Men allt hänger på den. Om principen inte är tillämplig, eller åtminstone inte kan tillämpas på Daniel 7, 8 och 9, faller vårt budskap sönder.

Om dag/år principen är berättigad, varför tillämpa den på dessa tre kapitel i Daniel?

För det första har varken milleriterna eller sjundedagsadventisterna varit upphov till dag/år principen. Judar och kristna har tillämpat den under århundraden, ofta tom på texter som adventisterna tillämpar den på idag. Clement av Alexandria (första — andra århundradet), en av kyrkofäderna, tillämpade dag/år principen på de sjuttio veckorna i Daniel 9, vilket de flesta bibelforskare bland både judar och kristna har gjort genom århundradena. Rashi (1040–1105 e Kr), en av de största judiska bibelforskarna, översatte Daniel 8:14 med: ”Och han svarade mig: ’efter 2300 år’”. Denna princip har blivit erkänd och vedertagen över hela världen under århundraden. Den är ingen adventistisk nykonstruktion.

Men var finns de bibliska bevisen för den? Alla känner vi till 4 Mosebok 14:34: ”Efter antalet dagar som ni har avspanat landet, jämna fyrtio dagar, ett år för var dag ...”, och Hesekiel 4:4–6: ”Enligt antalet dagar som du skall ligga på den ... har jag fastställt var dag till ett år.” Genom dessa texter får vi en antydning om dag/år principen. Vad finns det för andra bevis?

Gamla testamentet har länge gjort det klart att det finns en förbindelse mellan dag och år. I vissa fall har det på hebreiska ordagrant blivit *dag*, trots att ordet betyder *år* i texten. Så höll man t ex påskhögtiden en gång om året. Se 2 Mos 13:10. Texten har i KJV blivit översatt till: ”Du skall därför hålla denna stadga på dess tid, från år till år”. I den hebreiska grundtexten står det emellertid ordagrant ”från dag till dag”, trots att det betyder från år till år!

I första Samuel 20:6 står det: ”Om då din far alls saknar mig, så säg: ’David bad mig enträget om att få lämna mig så att han hastigt kunde besöka sin stad, Betlehem, eftersom hela släkten nu firar ett årligt offer där.’” Emellertid är ”årligt offer” översatt från ord som ordagrant betyder ”offer av dagarna”. Som i 2 Mosebok används ordet *dagar* trots att det betyder *år* eller *årlig*.

I 1 Samuel 27:7 står det: ”Den tid David bodde i filistéernas land var ett helt år och fyra månader.” I den hebreiska grundtexten står det ”dagar och fyra månader”.

Det finns ett vanligt hebreiskt ord för år, *shannah*, men i dessa verser används ”dagar” i stället, vilket visar en koppling mellan år och dagar i Bibeln.

Också andra exempel av samma typ finns. Se 1 Sam 2:19: 1:21, 1 Kon 1:1. Visserligen hjälper dessa och andra verser till att bevisa ett samband mellan år och dag, men hur kan vi vara säkra på att vi ska tillämpa den på Daniel 7, 8 och 9?

Daniel 9 fastslog att från den tid då ”befallningen om att Jerusalem åter skulle byggas upp utgick, tills Messias” kom skulle det ta sextionio veckor. Även om vissa hävdar ett datum som skiljer sig med femtio år från 457 f Kr, för ordet om att återuppbygga Jerusalem, finns det fortfarande 400 år mellan det datumet och ”Messias, Fursten” — Jesu första ankomst. Om de sextionio veckorna är bokstavliga veckor från befallningen om Jerusalems återuppbyggnad (400-talet f Kr) tills Messias kom (100-talet e Kr) skulle det ha tagit — *ett år, fyra månader och en vecka*. Detta är självfallet löjeväckande! Dag/år principen måste tillämpas här om inte profetian ska bli meningslös.

Det främsta beviset för att dag/år principen ska tillämpas i Daniel 9 är kanske att *den fungerar* där! Är det en tillfällighet att du, när du tillämpar dag/år principen på de sextionio

veckorna, får en tidsperiod som passar in på de två händelserna som texten framhåller? Använder du inte principen blir profetian meningslös. Om du använder den fungerar profetian perfekt. Detta ensamt är ett obestriddigt bevis för dag/år principen.

Uppenbarligen fungerar dag/år principen i sjuttioveckorsprofetian, vilken var "avstyckad" från profetian om de 2300 dagarna. De är således två delar av samma tidsprofetia. Om dag/år principen fungerar i en del av tidsprofetian, är det då inte logiskt att den ska fungera i den andra delen också? Naturligtvis!

Det är inte bara logiskt utan absolut nödvändigt. Genom att tillämpa dag/år principen på de sjuttio veckorna får vi 490 år, eller 176 400 dagar. Om inte dag/år principen ska tillämpas på den andra delen, hur gör du då för att "avstycka" 176 400 dagar från 2300 dagar? Det går inte. Det enda sätt de kan avstyckas på är att tillämpa dag/år principen på de 2300 dagarna också. Om inte blir det som att försöka avstycka sju kilometer från nittio centimeter. Därför måste dag/år principen tillämpas på de 2300 dagarna också.

Det finns fler bevis för dag/år principens tillämpning på de 2300 dagarna. Frågan i texten som krävde ett svar, vilket blev 2300 dagar, återfinns i Daniel 8:13. Där står det ordagrant: "Tills när synen (*hazon*) det dagliga, och ödeläggelsens överträdelse framkallar förtrampandet av helgedomen och härskaran?" Några viktiga saker måste uppmärksammas här.

Den ordagranna översättningen är "Tills när" kommer dessa saker att vara — inte "Hur länge". Tonvikten ligger på *slutet* av synen. "Tills när" kommer dessa saker att pågå?

Observera att ordet för synen, *hazon*, innefattar hela synen, d v s både väduren, bocken o s v.

Slutligen, trots att KJV lägger till *om* ("Tills när" avser "synen *om* det dagliga offret"), har inte den ordagranna hebreiskan med *om*, och inte heller kräver konstruktionen i hebreiskan att ordet ska vara där. Faktiskt tillhör det inte meningen. (För de som känner till hebreiska vet att *syn* har bestämd artikel, så det hör definitivt inte till konstruktionen.)

Vad betyder allt detta? Frågan beträffande *slutet* ("Tills när") innebär att allt är inräknat, både *hazon*, eller synen (med väduren och bocken), det dagliga och överträdelsens ödeläggelse. Det frågas inte bara efter synen om det "dagliga" och det lilla hornets verksamhet, utan om hela synens innehåll, inklusive den del av *hazon* som handlar om väduren och bocken. "Tills när" avser allt om väduren, bocken och det lilla hornet? Och svaret är ordagrant, "Tills afton morgon 2300".

Därför innehåller de 2300 dagarna alla de händelser som det frågas efter: väduren, bocken och det lilla hornet. Tidsrymden handlar om Medien-Persien och Grekland, så väl som det kejsrerliga och påvliga Rom. Alla dessa faktorer finns inom tidsrymden beträffande frågan "Tills när", och de måste uppfyllas inom de 2300 dagarna.

2300 bokstavliga dagar blir sex år, tre månader och tjugo dagar. Hur skulle denna tidsprofetia kunna vara bokstavlig och ändå täcka in alla dessa händelser? Naturligtvis går inte det. Bara det Medien-Persiska väldet räckte från 539 till 331 f Kr och det är alldeles för många år för att passa in på de sex åren. Desto mindre möjligt blir det när vi också räknar in Grekland och Rom. Därför måste dag/år principen tillämpas, som i så fall täcker in över två årtusenden, vilka skulle räcka för alla dessa händelser. Utan dag/år principen blir profetian således meningslös.

Dessutom, trots att profetian började med nationer som existerade för tusentals år sedan, fick Daniel veta att profetian syftade på "ändens tid". Uppenbarligen måste varje uträkning av tiden täcka in mycket mer än sex år för att profetian ska kunna börja tusentals år bakåt i tiden och pågå till "ändens tid". Utan dag/år principen kan inte profetian räcka så långt. Också här löser dag/år principen problemet.

I Daniel 7 återfinns den förskräckliga lilla hornmakten. Långt flera detaljer har getts beträffande hornet än alla de andra vilddjuren, vilka inkluderar Babylon, Medien-Persien, Grekland och det kejsrerliga romerska imperiet — nationer som vardera räckte hundratals år.

Ändå ligger tonvikten på det lilla hornet, vilket är så förskräckligt att Gud själv gör slut på det i domen.

Trots att detta lilla horns makt är värre än någon av de andra vilddjurens makt, som pågick i hundratals år, pågår det lilla hornets makt inte mer än i ”tre och ett halvt” bokstavligt år. Tre och ett halv bokstavliga år rimmar dåligt med storleken av de större händelser som skildras i den tidigare delen av profetian. Dessutom såg vi att det fjärde vilddjuret var det kejsrerliga Rom som tog slut för mer än 1500 år sedan. Nästkommande makt, det lilla hornet, skulle pågå till ändens tid, när domen skulle avhandlas och Gud skulle upprätta sitt rike. Tre och ett halvt år räcker absolut inte på något sätt till för att passa mellan det kejsrerliga Roms slut och ändens tid. Inte heller här passar bokstavlig tid in för de händelser som beskrivs i profetian, och återigen löser dag/år principen problemet.

Lägg också märke till att de exakta orden för tidsprofetian i Daniel 7:25: ”Intill en tid och tider och en halv tid.” Är det inte ett underligt sätt att uttrycka tre och ett halvt år? Det vore det samma som att fråga efter min ålder, och jag skulle svara: ”Jag är tjugo år, två år och tio år.” Kanske försökte jag säga något annat. Daniel 4:29 berättar om att Nebukadnessar ska bli sjuk och leva som ett djur, tills sju ”tider skall gå fram över dig”. Varför sade han inte i stället; ”en tid, och tider, och tider, och en tid, och en halv tid och en halv tid”? Dag/år principen kan inte tillämpas i denna vers, annars skulle kungen nästan behöva bli 4000 år gammal. Uppenbarligen menade Daniel bokstavlig tid för längden av kungens sjukdom, vilket antagligen var orsaken till att han angav en vanlig siffra.

Kanske Daniel använde uttrycket ”en tid och tider och en halv tid” i 7:e kapitlet på grund av att det inte avsåg tre och ett halvt bokstavligt år. I stället var det profetisk tid. I Daniel 7 förekommer symboler för nästan allting; där finns ett lejon med vingar, en björn, en panter med vingar, ett horn som talar — alla symboliserar olika ting. Är det då inte logiskt att tidsangivelsen i profetian också är symbolisk, särskilt när den anges på det underliga sättet? Naturligtvis!

Detsamma gäller de 2300 dagarna. Daniel 8 är också en syn med *symboliskt* bildspråk. Den är lika lite en profetia med bokstavliga djur som Daniel 7 är det. Den är helt igenom profetisk. Skulle det då inte förväntas att tidsangivelsen i detta kapitel också är symbolisk, snarare än bokstavlig?

Dessutom är inte ”aftnar och morgnar” ett vanligt sätt att uttrycka dagar. Det vanliga ordet för dagar i Bibeln är *yamin*, som är plural av *yom*, vilket förekommer på mer än tusen ställen i Bibeln. Skulle det då inte varit enklare att säga: ”Intill sex år tre månader och tjugo dagar, sedan skall helgedomen renas”, i stället för att säga 2300 dagar? Daniel 8:14 har inget vanligt uttryckssätt för att ange tid. I 2 Samuel 5:5, t.ex., står det att kungen ”regerade över Juda i sju år och sex månader”, inte 2700 dagar.

Inte heller de sjuttio veckorna i Daniel 9 är ett vanligt sätt att uttrycka tid på. Varför uttrycktes det inte med ett år och fyra och en halv månad?

Grunden till allt detta kan helt enkelt vara att Gud inte syftade på bokstavlig tid. Han använde i stället dessa ”*symboliska*” siffror och sammansättningar för att visa läsaren att han menade profetisk och inte bokstavlig tid.

Faktiskt finns det en mängd bevis för dag/år principen i Daniel 7, 8 och 9. Kapitlen blir inte meningsfulla utan den.

Del tre

Varför den undersökande domen?

Läran om den undersökande domen står uppenbarligen lika fast som Guds Ord själv. Men vad är det som är så viktigt med domen? Och vad betyder den för våra liv idag?

För att förstå domen måste vi förstå den stora striden universellt och att synden inte bara är ett jordiskt problem. ”Hur har du inte fallit från himlen, Lucifer, du morgonens son!” – Jes 14:12. Synden började i himlen med Lucifer. Den berör hela skapelsen som undrar över synden, lagen, och Guds karaktär — frågeställningar som det stridits om på jorden under tusentals år. ”Men ve jordens och havets invånare! Ty djävulen har kommit ned till er i stor vrede, eftersom han vet att den tid han har kvar är kort.” – Upp 12:12.

Jesus vann den avgörande segern på korset. Där betalades överträdelsens straff till fullo, och de som åberopar Kristi blod för deras skull har blivit återlösta.

Men hur är det med universums åskådare? Blev alla deras frågor om synden, den stora striden och Guds lag besvarade på korset?

Tydligt inte eftersom Paulus skrev att Guds ”avsikt var att Guds mångfaldiga visdom nu, genom församlingen, skulle bli kungjord för härskarna och myndigheterna i de himmelska världarna, enligt hans eviga avsikt, vilken han fullbordade i Kristus Jesus vår Herre”. Ef 3:10, 11 (*New International Version*).

Denna text som skrevs ned årtal efter Jesu död visar att inte allt uppenbarades på Golgata som ”furstarna och väldigheterna i de himmelska boningarna” behövde veta om ”Guds mångfaldiga visdom”. I stället skulle Gud avslöja mer av sin visdom ”genom församlingen”.

Lägg också märke till att denna plan, att uppenbara Guds visdom för universum genom sin församling, var ”enligt hans eviga avsikt, vilken han fullbordade i Kristus Jesus vår Herre”. Vi tänker ofta att Kristi död var planerad från begynnelsen — och det var den! Men denna vers upplyser om att Guds plan, att uppenbara sin visdom för universum genom sin församling, också var en del av Guds ”eviga avsikt”.

Hur ska vi användas för att uppenbara hans visdom?

”Vi är hans verk, *skapade i Kristus Jesus till goda gärningar*, vilka Gud i förväg har berett för att vi ska vandra i dem.” – Ef 2:10.

Vi blev inte bara *skapade till goda gärningar*. Dessa *gärningar* blev förberedda ”i förväg”, på samma sätt som det från begynnelsen var planerat att församlingen skulle uppenbara Guds visdom för universum. Finns det något samband mellan våra goda *gärningar* och Guds visdom, vilken ska uppenbaras för universums åskådare?

Ja, absolut! Jesus sade:

”Däri genom blir min Fader förhärligad, att ni bär mycket frukt.” – Joh 15:8.

Han sade också:

”Låt ert ljus så skina inför människorna, att de må se era *goda gärningar*, och prisa er Fader som är i himlen.” – Matt 5:16.

Jobs bok visar att Gud blev förhärligad inför ”furstarna och väldigheterna i de himmelska boningarna” genom Jobs karaktär och goda *gärningar*. Hans trohet under motgångarna, bevisade inför ”Guds söner” att Satans anklagelse var falsk. ”Guds söner” är de himmelska varelserna som såg på och omnämns i första kapitlet. Inte undra på att Paulus skrev att vi är ett skådespel för både änglar och människor. Se 1 Kor 4:9.

Tanken att Gud blir förhärligad i sitt folk är ett avgörande begrepp, som återfinns på andra ställen i Bibeln. Då ska han ge ”... dem som sörjer i Sion ... skönhet i stället för aska,

glädjeolja i stället för sorg, högtidskläder i stället för en nedtyngd ande, så de kan kallas *rättfärdighetens* träd, Herrens plantering, och *han kan bli förhärligad*". Jes 61:3.

"Ditt folk skall alla bli rättfärdiga ... så att jag kan bli förhärligad." – Jes 60:21.

I 1 Mosebok 3:15 finner vi det första evangeliska löftet. Gud säger där till djävulen:

"Jag skall sätta fiendskap mellan dig och kvinnan, och mellan din säd och hennes säd. Denna skall sönderkrossa ditt huvud, och du skall hugga den i hälen."

Vi vet att ormens huvud krossades av Jesus på Golgata. Emellertid skriver Paulus, när han varnar de troende för falska herdar i Romarbrevet 16:19, att han önskade de kristna vore "visa i fråga om det goda, och enfaldig beträffande det onda". I nästa vers säger han att "fridens Gud skall snart låta Satan bli krossad under *era fötter*".

Under era fötter! Gud kommer att krossa Satan under de troendes fötter? Paulus gör en tydlig hänvisning till 1 Mosebok 3:15, där Satan får höra om sitt slut. Likväl säger Paulus indirekt att de troende kommer att vara delaktiga i det slutet. Den här texten skrevs ned åratal efter korset, vilket visar att Guds folk själva ska vara inblandade i djävulens nederlag.

Hur kan vi krossa Satan? Kan vi bokstavligen stampa på honom med fötterna? Knappast. I stället kan vi genom Kristi kraft i oss låta Jesus förvandla oss till hans avbild. Vi kan tillåta honom ge oss seger över alla våra synder och tillåta honom göra oss "visa i fråga om det goda, och enfaldiga beträffande det onda", och på så sätt genom de karaktärer vi formar ge Gud ära. Vi kommer att visa att djävulens anklagelse mot Guds lag är falsk. *Guds lag kan hållas, och han kommer att använda oss för att bevisa det!*

Helgedomen

Vilka andra bevis visar att inte allt som den himmelska härskaran behövde veta om frälsningsplanen besvarades vid korset? Och vad är det mera som Gud ska använda för att besvara dessa frågor?

Helgedomen i öknen var ett undervisningsobjekt. Brännofferaltaret symboliserade korset. Vattenkaret representerade reningen. Den första avdelningen representerade försoningen och förlåtelsen. I det första rummet stod ljusstaken (symbolen för den Helige Ande), skådebrödsbordet (en symbol av Jesus, livets bröd), och rökelsealtaret (vars rökelse representerar Kristi rättfärdighets väldoft, som stiger upp tillsammans med våra böner).

I den andra avdelningen utfördes domen. Där stod arken som innehöll de tio budorden, vilket uttryckte Guds lag. Guldets som täckte arken — d v s nådastolen — symboliserade Guds nåd då han har att göra med dem som bryter lagen. Över nådastolen stod två änglar eller keruber med uppmärksamheten riktad nedåt. De är symboler på den himmelska härskaras intresse för frälsningsplanen.

Här hade judarna en illustration som representerade hela frälsningsplanen: försoning, förlåtelse, rättfärdiggörelse, bekännelse, helgelse, dom — allt fanns där!

Om nu allt som den himmelska härskaran behövde veta om frälsningsplanen uppenbarades vid korset, varför placerade då inte Herren, i helgedomsmodellen, de två keruberna — *som symboliserade den himmelska härskaras intresse för frälsningsplanen* — över brännofferaltaret i stället, så att de skulle betrakta det som symboliserade korset? I stället placerade Gud dem ända inne i den andra avdelningens innersta för att betrakta *domen!*

Gud valde att symboliskt visa att himlens intresse är riktad mot den plats där den undersökande domen sker, och inte vid korset!

Denna placering förringar inte det Jesus utförde på korset. Det visar helt enkelt bara det att så långt som hela universum är inblandat — och det är involverat — så besvarades inte allt vid Golgata. I stället besvaras det vid domen. Herren placerade därför änglarna i den andra avdelningen för att betrakta domen. Visserligen fanns det två inbroderade änglar på förhänget i den första avdelningen för att övervaka Golgata. Men denna brodyr är inte ett så starkt

uttryckt som de två statyerna i rent guld. Uppenbarligen är också domen involverad i svaret på universums frågor.

Observera att Romarbrevet 3:4 talar om att Gud själv ska bli dömd: ”Må Gud vara sannfärdig, om än varje människa är lögnare, som det är skrivet, ’På det att du må vara rättfärdig i dina ord, och vinna när du döms.’” (*Revised Standard Version*).

The New English Bible uttrycker det: ”Skall deras trolöshet göra Guds trofasthet om intet? Förvisso inte! Gud måste vara sann även om varje levande människa vore en lögnare; ty vi läser i Skriften: ’När du talar skall du bli rättfärdigad, och vinna målet när du står inför rätta.’” – Rom 3:4.

Today’s English Version uttrycker samma sak: ”Betyder det att Gud inte kommer att vara trogen? Förvisso inte! Gud måste vara sann, även om varje människa är en lögnare. Som Skriften säger: ’Du måste visa dig ha rätt när du talar; du måste vinna målet när du dras inför rätta.’”

I *The Phillip’s* översättning står det: ”Att du må bli rättfärdigad i dina ord, och vinna målet när du kommer till rättegången.”

Samtliga översättningar förmedlar tanken att Gud själv ska ställas inför rätta och dömas. Utgången av rättegången kommer att visa att Gud är rättfärdig. ”Du måste vinna målet när du dras inför rätta.”

I *King James Version* står det: ”Att du må vara rättfärdigad i det du säger, och avgå med segern när du blir dömd.”

Citaten i ovanstående text är hämtad från Psalm 51:1–4: ”Gud, var mig nådig efter din godhet, och utplåna mina överträdelser efter din stora barmhärtighet. Två mig helt från min orättfärdighet och rena mig från min synd ... på det att du må bli rättfärdigad när du talar och bli rentvådd när du dömer.”

David ber Gud att rena honom från synd, att två honom från orättfärdighet, för att få sina överträdelser utplånade. Varför? ”... på det att du (Gud) må bli rättfärdigad när du talar och blir rentvådd när du döms.” Med andra ord kommer Gud att bli ”rättfärdigad” och ”rentvådd” efter det sätt han tar sig an sitt folks synd.

De andra versionerna framhåller tanken att Gud själv ska dömas: ”när du står inför rätta”, ”när du döms”. Emellertid, båda koncepten tillsammans uttrycker lysande begreppet att Gud kommer att bli bedömd efter hur han dömer sitt folk. Den 51:a psalmen talar faktiskt inte bara om reningen från synd, utan också om *utplåningen* av den. När utplånas synden? I domen — i den andra avdelningen av helgedomen där de två änglarna, som symboliserar himlens intresse, böjer sig ned över nådstolen. Tydligt kommer Gud att vinna sitt ”mål”. Han kommer att ”segra” eller ”visa sig vara rättfärdig” i domen när han utplånar våra synder. ”Härskarornas Herre skall bli upphöjd i domen.” – Jes 5:16.

Inför vem kommer han att bli ”upphöjd”, ”rättfärdigad” eller ”visa sig vara rättfärdig”?

I Daniel 7 såg vi en beskrivning av den undersökande domen, vilken gavs ”åt de heliga” (v 22), vilka stod framför honom när rättegången började? ”Tiotusen gånger tiotusen” stod framför honom när domen började, och ”böcker blev öppnade.” (v 10). Det var bokstavligen miljontals himmelska varelser — som symboliserades av de två keruberna i den andra avdelningen — vilka betraktade Guds folks dom. På grund av att hela universum är involverat och intresserat av den stora striden och frälsningsplanen, sammankallade han dess invånare till hans gudomliga rättegång. Hans universum styrs inte som en fascistisk stat där människor tas till fånga, ställs inför domarna och döms i all hemlighet. I stället tar Gud sig an problemet med synden och upproret med full insyn — inför hela himlen som vill ha sin fråga om hans karaktär besvarad. Gud själv kommer att ”bli rentvådd när [Gud] dömer.”

Vad är den första ängels budskap? ”Frukta Gud och ge honom ära, eftersom *tiden för hans dom är kommen.*” – Upp 14:7. Betyder ”... tiden för hans dom” att Gud börjar döma,

eller hänvisar versen till början av domen över honom själv? Det kan betyda bådadera! Han blir bedömd i förhållande till hur han dömer.

Uppenbarelsen 14:7 basunerar faktiskt ut budskapet om att tiden för hans dom ”har kommit”. Domen börjar i kapitel 14. Två kapitel senare, under tiden för plågorna (vilket betyder att prövningstiden redan är förbi, något som inte skett i Upp 14) ropar himmelska varelser ut: ”Ja, Herre Gud, du Allsmäktige, rätta och rättfärdiga äro dina domar.” Upp 16:7.

Hur kan de veta att hans domar är ”rätta och rättfärdiga”? Därför att de bevittnade rättegången. Detta är anledningen till att de kan intyga: ”Rättfärdig är du, Herre som är, och som var, och som skall vara, eftersom *du har dömt så*.” – Upp 16:5.

Gud är rättfärdig ”eftersom [han] har dömt så”!

Bibeln undervisar tydligt att inte allt som universum behövde veta om ”Guds mångfaldiga visdom” förklarades vid Golgata. Gud skulle ge dem mer information. Och två saker som han ska använda för att besvara dessa frågor är karaktärsutvecklingen i hans folk och domen i himlen.

Med dessa två punkter fastställda, är vi beredda att förstå den undersökande domen.

Vad betyder domen för oss?

Om du studerar du den jordiska helgedomstjänsten kommer en sak att framstå tydligt — ordning. Det gavs bestämmelser för varje detalj, från föremålets former till den minsta regel som gällde offren. Gud är ordningens Gud. Han styr universum genom en fastställd ordning. Och som den jordiska helgedomen visade, tar han sig an synden och upproret med en lika fastställd ordning. Gud kunde ha utplånat synden och Satan omedelbart. Men istället ville Gud avveckla den stora striden enligt en fastställd *ordning och på ett öppet sätt* inför ”furstarna och väldigheterna i de himmelska boningarna”.

Efter det att en person hade syndat, under den jordiska helgedomstjänstens tid, tog han med sig ett felfritt djur till helgedomen. Där skulle han ”lägga sin hand på tjurens huvud, och sedan döda djuret inför Herren”. 3 Mos 4:4. Genom att lägga sin hand på djurets huvud överfördes synden symboliskt från den skyldige syndaren till det oskyldiga djuret. Därefter dödade han djuret.

Sedan tog prästen djurets blod och använde det — på ett av ett antal sätt — antingen i förgården eller i helgedomen. Hans hantering av blodet innebar att han överförde synden (i form av blod) till helgedomens område. Detta uttrycks i 3 Mosebok 10:17, 18 där Herren (genom Moses) säger till prästen: ”Varför har ni inte ätit syndoffret på den heliga platsen, det är ju högheligt, och Gud har gett er det *för att bära på folkets missgärning* och för att försona dem inför Herren? *Nu har inte blodet blivit inburet i helgedomen.*”

Syndare kom med sitt offer till helgedomen och bekände sin synd över djuret. Synden överfördes till djuret, som dödades i syndarens ställe. Prästen tog sedan blodet, som ”innehöll” synden, och ”bar missgärningen” tills han tog det ”syndbelastade” blodet in i helgedomen, där synden lämnades kvar. Denna ordningsföljd — synden från syndaren, till djuret, till prästen, till helgedomen — pågick *dagligen* (obs ordet).

Självfallet överfördes en stor mängd synder till helgedomen under året. Men under Försoningsdagen, den stora domsdagen, blev helgedomen själv renad från den insamlade synden. Alla synder som hade burits in dit skulle nu bäras ut därifrån.

”Han skall utföra en försoning för helgedomen, på grund av Israels barns orenligheter, och överträdelser *vad de än* har syndat.” – 3 Mos 16:16.

Helgedomen behövde en försoning, inte för egen synd, utan för alla Israels synder som hade blivit inburna dit. Och på samma sätt som försoningen för en person innebar en förflyttning av synden från individen, innebar försoningen för helgedomen en förflyttning av synden från helgedomen.

Också på Försoningsdagen bars blod in i helgedomen, men denna gång stänktes det i den andra avdelningen. Emellertid nämns inte att det lades några händer på det djur vars blod bars in. Med andra ord hade det inte bekänts några synder över det djur som användes för denna fas av tjänsten. Det betyder att det var ett ”rent” blod utan bekänd synd i sig. Det var inte som det blod vilket *tidigare* hade blivit inburet dit. Detta ”rena” blod ”absorberade” alla synder i helgedomen och tog bort dem därifrån (på samma sätt som blodet tog över en individs synd).

Efter det att prästen renat helgedomen från ”Israels barns orenligheter, och överträdelser”, gick han ut ur den med blodet som nu ”innehöll” alla synder vilka burits in under året. Sedan skulle prästen lägga ”båda sina händer” — blodiga av stänkelseblodet — ”på den levande bockens huvud, och bekänna *alla* Israels barns missgärningar och *alla* deras överträdelser vad de än har syndat. Han skall lägga dem på bockens huvud och sedan skall en man, som har hållits redo för det, föra ut honom i öknen. Och bocken skall bära på *alla* deras missgärningar till ett obebott land.” – 3 Mos 16:19, 21, 22.

Under den *årliga* tjänsten blev alla synder som blivit inburna i helgedomen (genom den *dagliga* tjänsten) utburna av prästen som sedan bekände dem över syndabocken, vilken utvalts

att bära alla de missgärningar som samlats in under året. Syndabocken var en symbol för Satan, som slutligen kommer att bära på alla de synder han har förmått Guds folk att begå. (I den judiska traditionen symboliserade syndabocken, *Azazel*, ledaren för de upproriska änglarna!)

Betrakta synden som atomavfall, blodet dess behållare och helgedomen som en tillfällig förvaringsdepå. Avfallet överflyttas från syndaren (via blod) till prästen som lagrar det i helgedomen. Sedan, på en specifik dag, transporteras allt detta avfall (återigen via blod) ut och det töms i ett "obebott land" eller på en plats där det inte kan göra någon skada.

På så sätt innebar den jordiska helgedomstjänsten en överflyttning av synden från syndaren till den som *ytterst* är ansvarig för synden — djävulen. Och allt detta utfördes i en fastställd ordning med full insyn.

Den jordiska tjänsten var emellertid bara en symbol för den verkliga tjänsten i himlen. Den jordiska helgedomen var en "avbild" och "en skugga av den himmelska". Hebr 8:5. Det dödade lammet symboliserade Jesus, "Guds Lamm som tar bort världens synd". Joh 1:29.

Tog han bort vår synd också? Vi vet att Jesus "bar våra synder i sin egen kropp". 1 Petr 2:24. Därefter for han upp till himlen där han tjänstgör som vår Överstepräst. Och precis som den jordiska prästens medling för Israel innebar att han tog bort synden från dem och placerade den i helgedomen, medlar Jesus för oss i himlen och gör samma sak. "Vi har en sådan överstepräst som sitter på högra sidan om Majestätets tron i himmelen, en som gör tjänst i helgedomen, i det sannskyldiga tabernaklet, vilket Herren har upprättat, och inte någon människa." – Hebr 8:1, 2.

När vi bekänner våra överträdelser får vi förlåtelse för dessa synder, som märks med förlåtna och överförs till den himmelska helgedomen — precis som de symboliskt placerades i den jordiska helgedomen där de också var förlåtna. På samma sätt som den jordiska helgedomen blev renad ska också den himmelska bli renad från dessa synder, vilka en dag ska läggas på den som bär ansvaret för dem — Satan — symboliserad av syndabocken. "Två tusen tre hundra dagar, sedan skall helgedomen renas." – Dan 8:14.

"Alltså var det nödvändigt att avbilderna av de himmelska tingen [den jordiska helgedomen] renades genom sådana offer [djur] men de himmelska tingen själva [den himmelska helgedomen] måste renas genom bättre offer [Jesus] än dessa." – Hebr 9:23 (NIV).

Hebreerbrevet 9:28 talar om Jesus och säger: "För dem som väntar på honom skall han för andra gången visa sig *utan synd* till frälsning."

Utan synd? Syndade Jesus någon enda gång? Självfallet inte! Men han "blev till synd för oss" som Guds Lamm, och han bär våra synder just nu som överstepräst. På samma sätt som den jordiska helgedomen renades från all synd, så ska också den himmelska bli renad. Synden kommer att bli utburen därifrån. Kristus kommer att avsluta sitt medlarverk i himlen. En röst kommer att ropa ut: "Den som är orättfärdig han må fortsätta i sin orättfärdighet ... och den som är helig att helga sig." – Upp 22:11. Jesus ska återvända "utan synd", och alla synder som Guds sanna Israel har begått sedan Adam, kommer att lastas på djävulen!

Varför fastställde Gud denna ordning när han hade kunnat utplåna synden och djävulen omedelbart? Därför att han inför hela universum ville visa sin nåd och rättvisa när han tar sig an synd och uppror. Kristus dog, och nu tjänstgör han som överstepräst i den himmelska helgedomen för att utplåna synden, frälsa människan och bestraffa djävulen i en fastställd *ordning* som inte lämnar några frågor obesvarade för universums åskådare. De kommer att få se hans barmhärtighet i att förlåta oss våra synder, och hans rättvisa i att slutligen placera dem på upphovsmannen till allt ont.

Vad har då reningen av helgedomen med oss att göra?

Den angår oss på många sätt eftersom det inte bara var helgedomen som blev renad på Försoningsdagen. "På den dagen skall prästen utföra en försoning för er, för att rena er så att

ni kan vara rena från *alla era synder* inför Herren.” – 3 Mos 16:30. Också folket renades. Folket blev renade från ”alla” deras synder, liksom helgedomen.

Vad mer, förutom korset, kommer Gud att använda sig av för att göra sin ”mångfaldiga visdom” känd för ”furstarna och väldigheterna i de himmelska boningarna”? Domen på den stora Försoningsdagen är en, och ett folk som lyder hans lag, bär frukt och är renade från synd är en annan.

Båda dessa inslag genomförs på Försoningsdagen! Om en person förhärskar Gud genom att bära mycket frukt, föreställ dig då vad som blir följderna om hela folket gör det. Försoningsdagen var i sanning höjdpunkten — en *årlig* avbild av vad Gud vill ha i verklighet; en himmelsk helgedom som är renad från synd, och ett folk på jorden som också är renat från synd — inför universums åskådare!

Kopplingen mellan helgedomen och ett rent, heligt folk finns på andra ställen i Skriften. I Malaki 3:1, 5 kan vi se domen. ”Herren som ni söker, skall plötsligt komma till sitt tempel [...] Jag skall komma till er för att sätta mig till doms.” I första versen kommer Gud till sitt tempel. I Daniel 7:s domsscen sker samma sak. (”Troner *sattes fram*, och den Gamle av dagar *satte sig ned* [...] En som liknade en Människoson *kom*.” och ”den Gamle av dagar *kom*”). Malaki beskriver denna dom.

Men vad händer med Guds folk under denna dom? ”Han är som en smeds renande eld, en valkares såpa, och han skall sätta sig ned och luttra silvret och han skall rena Levis söner som silver och guld.” – Mal 3:2, 3.

Vad kommer Gud att göra med sitt folk under domen? Han kommer att rensa och rena det (med valkarens såpa). I budskapet till Laodicea — församlingen som lever under domen! — använder Herren samma språkbruk som Malaki. ”Så råder jag dig då att du köper av mig *guld* som är luttrat i *eld* ... och att du köper vita kläder.” – Upp 3:18.

Här liksom i 3 Mosebok är domen sammankopplad med reningen av Guds folk. Guds folk kommer att bli renat under domen!

Observera vad som är anledningen till uttalandet i Malaki 3: ”Ni har tröttat ut Herren med era ord. Ändå säger ni: ’Med vad har vi tröttat honom?’ Jo, när ni säger: ’Var och en som gör ont är god i Herrens ögon, och han fröjdar sig åt dem. Var är domens Gud?’” – Mal 2:17.

Lägg märke till här att det handlar om en utveckling av karaktären (”Var och en som gör ont är god i Herrens ögon”), och domen (”Var är domens Gud?”). Folket säger att det inte spelar någon roll om du gör ont. Gud fröjdar sig åt dig ändå. Och de ifrågasätter också tanken på en dom.

Det är ingen tillfällighet att de som nedvärderar lydnaden också nedvärderar domen, eftersom lydnaden och domen är oskiljaktigt förbundna med varandra! Och denna problematik är precis vad vi konfronteras med idag. De som ifrågasätter betydelsen av lydnaden och säger att Gud fröjdar sig åt oss trots vår synd, är de samma som ifrågasätter realiteten av den undersökande domen! Förringa betydelsen av lydnaden, så kommer du också ofrånkomligen att förringa betydelsen av domen!

Vad är Guds reaktion på dessa attityder? Den börjar med nästa vers i Malaki 3, där Herren berättar om en dom och om rensade och renade karaktärer som hans folk kommer att ha i domen!

Och, slutligen; vad är den första ängelns budskap? ”Frukta Gud och *ge honom ära*, eftersom tiden för *hans dom* är kommen.” – Upp 14:7. Lägg märke till att en del av den tredje ängelns budskap beskriver Guds folks karaktärer under denna dom. ”Här gäller det för de heliga att ha tålmod, för dem som *håller Guds bud* och har Jesus tro.” – Upp 14:12.

Betrakta följande faktorer. Vi uppmanas att ge Gud ära. Hur ärar vi Gud? Genom lydnad, genom att bära frukt och tillåta honom att rena oss. Är det då en tillfällighet att hans folk beskrivs som de som ”håller Guds bud och har Jesu tro”? Knappast. Vilket sätt är bättre att ära Gud på än att lyda buden och ha Jesu tro!

Vi såg också att domen förhårlig Gud — att han dömer och förhårligas genom det sätt han dömer oss. Domen är också en del av budskapet. ”Tiden för *hans* dom är kommen.”

Här, precis som i 3 Mosebok och Malaki, är domsbegreppet förbundet med ett lydigt folk.

Så det väsentliga i den undersökande domen, beträffande oss, är att Gud under den domen kommer att bereda ett folk som är renade från ”all ... synd”, och är luttrade ”som silver och guld”, samt ”håller Guds bud”.

Faktum är att samma kapitel i Uppenbarelseboken ännu en gång talar om Guds folks tillstånd vid slutet:

”Och en annan ängel kom ut ur templet och ropade med hög röst till den som satt på skyn: ’Låt din lie gå, och inbärga skörden; ty skördetiden är kommen, och säden på jorden är *fulltmogen* till skörd.’” – Upp 14:15.

Guds folk beskrivs som fullt moget.

Hur beskrivs de ogudaktiga?:

”Och ännu en ängel kom fram ifrån altaret, den som hade makt över elden, och ropade med hög röst till den som hade den vassa lien, och sade: ’Låt din vassa lie gå, och skär av druvklasarna från vinträden på jorden, ty deras druvor är *fullmogna*.’”

De ogudaktiga beskrivs här också som *fullt mogna*.

Men betrakta kontrasten. Gud kommer att ha ett folk som lyder hans lag, ett folk som är rensat och renat — och fullt moget. När Kristus avslutar sitt medlarverk i himlen kommer hans Ande att dra sig tillbaka från jorden, och med undantag av hans lilla, lydiga, kvarleva kommer Satan att få oinskränkt kontroll över resten av jorden. Det är inte att undra på att Satans anhängare också kommer att vara ”fullmogna”.

Denna mognad inträffar strax före Jesu andra ankomst, då det blir en uppdelning mellan de omvända och de oomvända. Det blir en kulmen av yttersta kontrast mellan de fullmoget heliga och de fullmoget onda. Mitt i denna globala laglöshet kommer Jesus att ha ett folk som ”håller Guds bud och har Jesu tro”, medan universum skall se skillnaden mellan de lydiga och olydiga, i en omfattning som aldrig tidigare skådats.

Gud försöker rena och förädla ett folk som håller buden, och kan bestå i domen. Domen är därför en avgörande uppmaning till helgelse. Det är hög tid att ”fullkomna helgelsen i gudsfruktan”. 2 Kor 7:1. Precis som den typologiska Försoningsdagen var en specifik tid för självrannsakan, omvändelse och förberedelse, så är i ännu högre grad den verkliga Försoningsdagen en tid då vi bör rannsaka oss, omvända oss och förbereda oss. Vi har levt på den stora Försoningsdagen sedan 1844. Liksom under den jordiska domens dag, söker Gud idag att rena oss från alla synder. Domen är viktig i våra liv eftersom Gud vill förbereda oss för att bestå i den!

Jesus sade att de som har fått mycket, från dem förväntas det också mycket, och vem har fått mer än adventisterna? Med vår förståelse av den stora striden, Golgata, lagen, den heliga historien, kännedom om födan, hälsan, det mentala, utbildning, etc — vad mer kunde Jesus göra för att försöka bereda oss att möta honom? Vi borde låta Jesus få oss att bli de mognaste kristna på jorden.

Ändå frälses inte Guds ”mogna” folk på grund av att de ”håller Guds bud”, utan på grund av att de ”har Jesu tro”. Att bestå i domen har inget att göra med legalism — d v s frälsning genom gärningar. De som lever under vår tid blir frälsta genom det samma som frälste rövaren på korset; Jesu rättfärdighet för dem, i deras ställe, ingjuten i dem. När deras namn kommer upp i domen, kommer Kristus att åberopa sitt blod och sin rättfärdighet för deras räkning. *Karaktärsdaning, då det förstås i samband med att ge Gud ära, är ingen legalism!*

Genom den helige Andes inneboende kraft i oss, kommer Gud inte bara att ha ett folk som hellre dör än bryter lagen, utan han kommer att ha ett folk som håller lagen. Kristus utlovar kraft att övervinna varje synd, och alla kan vi göra anspråk på den kraften och vinna

seger genom Kristus — även nu. Lydnad, helighet och helgelse — är domens budskap, och om vi inte förkunnar det kommer Gud att sätta in andra i vårt ställe som kommer att göra det!

Två saker kommer att inträffa samtidigt, antingen vi som ett folk vill vara med eller ej. Gud kommer att fullborda domen i himlen, rena helgedomen och utplåna sitt folks synder — inför universums åskådare som ropar: ”Rättfärdiga och sanna är dina domar, O Herre.” Samtidigt kommer Gud att förhärligas på jorden genom sitt folks karaktärsutveckling och lydnad. Guds folk skall, trots ett världsomfattande avfall och laglöshet, hålla hans bud.

Det kommer att bli en ren helgedom i himlen och ett rent folk på jorden, och synden kommer slutligen att läggas på den som satte igång allt detta elände. Genom det som Gud gör i både himlen och på jorden, visar det sig — öppet för ”furstarna och väldigheterna i de himmelska boningarna” — att han är rättvis, fullkomlig och sann.

Vad är det väsentliga i domen och vad har den för betydelse i våra liv idag? När Gud utplånar våra synder som har blivit upptecknade i himlen, måste vi älska Jesus tillräckligt för att låta honom utplåna våra synder på jorden, så att han kan bli förhärligad inför universums invånare.

Detta är vårt kall. Detta är budskapet för vår tid. Och detta är betydelsen av domen i våra liv idag.